

Bestuursrapportage (Berap) 2026

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding Bestuursrapportage 2026	4
Programma Sociaal Domein	6
Doelenboom Sociale Zaken	7
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	10
Doelenboom Gezondheid en Preventie	12
Doelenboom Jeugd	14
Verklaring verschillen programma Sociaal Domein	17
Programma Ruimte	19
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	20
Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH	22
Verklaring verschillen programma Ruimte	25
Programma Economie en vrijetijdsbesteding	26
Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme	27
Doelenboom Economie en Werkgelegenheid	29
Doelenboom Sport	31
Verklaring verschillen Economie en vrijetijdsbesteding	33
Bedrijfsvoering	34
Verklaring verschillen Bedrijfsvoering	36
Projecten	37
Grondbedrijf	38
Financiële positie en ontwikkeling	39

Inleiding Bestuursrapportage 2026

Inleiding Bestuursrapportage 2026

Voor u ligt de bestuursrapportage 2026 (hierna: Berap). In deze rapportage wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van de Programmabegroting 2026 in de periode van 1 januari tot 1 augustus 2026. De bestuursrapportage biedt inzicht in de belangrijkste inhoudelijke en financiële afwijkingen ten opzichte van de begroting en geeft daarmee een actueel beeld van de voortgang van de gemeentelijke opgaven. Waar nodig worden voorstellen gedaan voor bijsturing en actualisatie van budgetten.

De eerste zeven maanden van 2026 kenmerkten zich door een aantal bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen. Na de gemeenteraadsverkiezingen trad een nieuwe coalitie van GemeenteBelangen Twenterand, SGP en ChristenUnie aan. In het coalitieakkoord *'Met trots bouwen aan Twenterand'* heeft het nieuwe college de koers voor de komende bestuursperiode uitgezet. Tegelijkertijd is de ambtelijke organisatie intensief aan de slag gegaan met het ontwikkelen van mogelijke bezuinigingsmaatregelen. Binnen het traject *Strategische Gemeente* worden keuzes voorbereid die noodzakelijk zijn om de gemeente ook op langere termijn financieel gezond en bestuurlijk slagvaardig te houden. Naast het uitwerken van bezuinigingsmaatregelen is gekozen voor een verhoging van de OZB. Deze maatregel draagt bij aan het sluitend krijgen van de begroting voor 2027 en zorgt ervoor dat de financiële opgave niet uitsluitend via bezuinigingen hoeft te worden ingevuld. De omvang van de financiële opgave vraagt om zorgvuldige afwegingen bij investeringen en ontwikkelingen. Daarbij wordt per onderwerp gekeken naar noodzaak, timing en financiële effecten. Iedere afweging vraagt maatwerk. Wanneer dit gevolgen heeft voor de planning of uitvoering, wordt de raad hierover geïnformeerd.

Daarnaast heeft de gemeente belangrijke stappen gezet in de opvolging van de aanbevelingen uit het onderzoek van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) naar de politiek-bestuurlijke en ambtelijke verhoudingen binnen Twenterand. Met het programmaplan *'Samenwerken aan buffers en begrip'* wordt gewerkt aan het versterken van onderling vertrouwen, een veilige werkomgeving en een professionele samenwerking tussen bestuur, raad en organisatie. Daarmee wordt geïnvesteerd in een gezonde bestuurscultuur voor de lange termijn.

Ook maatschappelijke ontwikkelingen vroegen nadrukkelijk aandacht. De discussie rondom de opvang van asielzoekers en de uitvoering van de Spreidingswet leidde tot onrust en verschillende demonstraties. De gemeente heeft de minister voorgesteld om tien asielzoekersgezinnen (60 personen) verspreid over meerdere kernen op te vangen. Daarmee wordt afgezien van de realisatie van een asielzoekerscentrum (azc). Voor de resterende opvangopgave wordt ingezet op de huisvesting van Oekraïense vluchtelingen en mogelijk statushouders. Uitgangspunt daarbij is een zorgvuldige en beheersbare opvang, met oog voor de leefbaarheid in de dorpen.

Tegen deze achtergrond is verder gewerkt aan de uitvoering van de gemeentelijke opgaven en ambities. In de volgende hoofdstukken wordt per programma en afzonderlijke inleidingen nader ingegaan op de belangrijkste ontwikkelingen, resultaten en afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Financiële toelichting

Omschrijving

Deze Berap sluit met een nadeel van € 671.243. Deze berap bevat hoofdzakelijk incidentele begrotingswijzigingen. Wijzigingen met een structureel karakter worden verwerkt in de Begroting 2027 en, waar van toepassing, meegenomen in het traject van de Strategische Gemeente.

Wij stellen u voor het negatieve saldo van deze Berap te onttrekken uit de Algemene Risico Reserve. Onderstaand vindt u de grootste voor- en nadelen (€ 100.000 en hoger) waarover in deze Berap wordt gerapporteerd (afwijkingen kleiner dan € 100.000 zijn weer te vinden in de verschillenverklaringen per programma).

Overzicht afwijkingen > € 100.000

Maatwerkvoorzieningen WMO (Huishoudelijke Ondersteuning)	N	€ 210.000
Afrekening Beschermd Wonen/indexatie MO	V	€ -211.000
Gemeentepolis	V	€ -100.000
Detachering ambtelijk personeel Ontplooi	N	€ 100.000
Verstrekking algemene bijstand	N	€ 463.000
Geïndiceerde jeugdhulp	N	€ 400.000
Bijdrage Samen Twente	V	€ -123.000
Algemene uitkering	N	€ 593.000
Loonkosten personeel voordeel CAO	V	€ -128.000
Afrekening GBT	V	€ -130.000
WMO Begeleiding	V	€ -379.000
Overig	V	€ -24.000
	N	<u>€ 671.000</u>

Een toelichting op deze bedragen is bij de betreffende programma's terug te vinden. Per programma is aangegeven of ontwikkelingen leiden tot financiële wijzigingen. Het gaat dan om relevante afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen in de programmabegroting 2026

Programma Sociaal Domein

Inleiding

Inleiding Sociaal Domein

Het sociaal domein blijft volop in beweging. We werken aan omvangrijke beleidsopgaven en meerjarige ontwikkeltrajecten, terwijl tegelijkertijd de financiële druk onverminderd groot blijft. Financiële risico's blijven aanwezig door het open-eindekarakter van diverse regelingen en door (verwachte) autonome kostenstijgingen, zoals de jaarlijkse NEA-indexering binnen het doelgroepenvervoer, maar ook vindt u positieve financiële ontwikkelingen in deze Berap.

In deze Berap wordt ingegaan op een aantal belangrijke wendbare opgaven binnen het sociaal domein. Daarbij komen onder meer de bestuursopdracht Toekomst WSW, de opgaven vanuit de Hervormingsagenda Jeugd (inclusief de Prioritaire Agenda Jeugd) en de bestuursopdracht Toegang aan de orde.

Ook de verdere transformatie van het sociaal domein, uitgewerkt in de Maatschappelijke Agenda (MAG), krijgt meer vorm. De voorbereidingen voor de MAG 2026-2027 zijn gestart. Deze agenda zal naar verwachting in het najaar worden aangeboden voor besluitvorming. Ook wordt dit najaar uitvoering gegeven aan het eerder aangekondigde voorstel om de huidige integrale beleidsnota Sociaal Domein met twee jaar te verlengen.

Het afgelopen halfjaar zijn nadrukkelijk prioriteiten gesteld: de strategische gemeente, nieuwe raad/wethouders/college, NSOB-rapport en wettelijke taken. Deze prioriteiten hebben veel capaciteit gevraagd. Overige projecten, opdrachten kregen lagere prioriteit zoals vermeld bij de doelenbomen. Daarnaast had het personeelsverloop binnen de organisatie impact op de beschikbare uitvoeringskracht. In deze Berap ziet u de effecten van de gemaakte keuzes en prioritering. Daarbij is, in overeenstemming met de lijn uit de Uitgangspuntennotitie, waar mogelijk kostenbewust en beleidsarm gewerkt. Dit heeft ertoe geleid dat enkele ontwikkelingen, waaronder de verdere inzet van ervaringsdeskundigheid in de uitvoering, vertraging hebben opgelopen, ondanks dat hiervoor dit voorjaar al de beleidskaders zijn vastgesteld.

Tegenover deze uitdagingen staan ook diverse positieve ontwikkelingen. De bouw van de Oranjeschool verloopt voorspoedig. Op het gebied van mentale gezondheid is ingezet op initiatieven zoals Think, Fitter Brein en suïcidepreventie. Uit cliëntervaringsonderzoeken blijkt een positieve waardering voor de dienstverlening (bijvoorbeeld Wmo in 2025: ruim een 8!). Bovendien zijn vrijwel alle moties en toezeggingen binnen het sociaal domein afgehandeld. Ook vond een bijeenkomst plaats voor pleegzorgouders en is de evaluatie Basisvaardigheden gepubliceerd. Ook wordt integraal volop meegedaan met trajecten rond Wonen (en zorg) en omgevingsvisie.

Daarnaast is regionaal intensief samengewerkt binnen SamenTwente, Samen14 en de Twentse Koers. Het doorontwikkelen van de Twentse koers in relatie tot de strategische visie van SamenTwente en een reorganisatie binnen SamenTwente vraagt de nodige aandacht.

Binnen de uitvoering is het Meldpunt Geldzorgen nu geheel vernieuwd en op sterkte gekomen. Over de dienstverlening en mogelijkheden binnen het minimabeleid is wederom breed gecommuniceerd. Samen met de collega's van subsidies zijn daarnaast diverse projecten gehonoreerd vanuit de SPUK-GALA-regeling, zoals de dorpsondersteuner, Care4uall, projecten de Klup, combinatiefunctionarissen en Kansrijke Start (verbeteren gezonde start kinderen in eerste 1000 dagen)

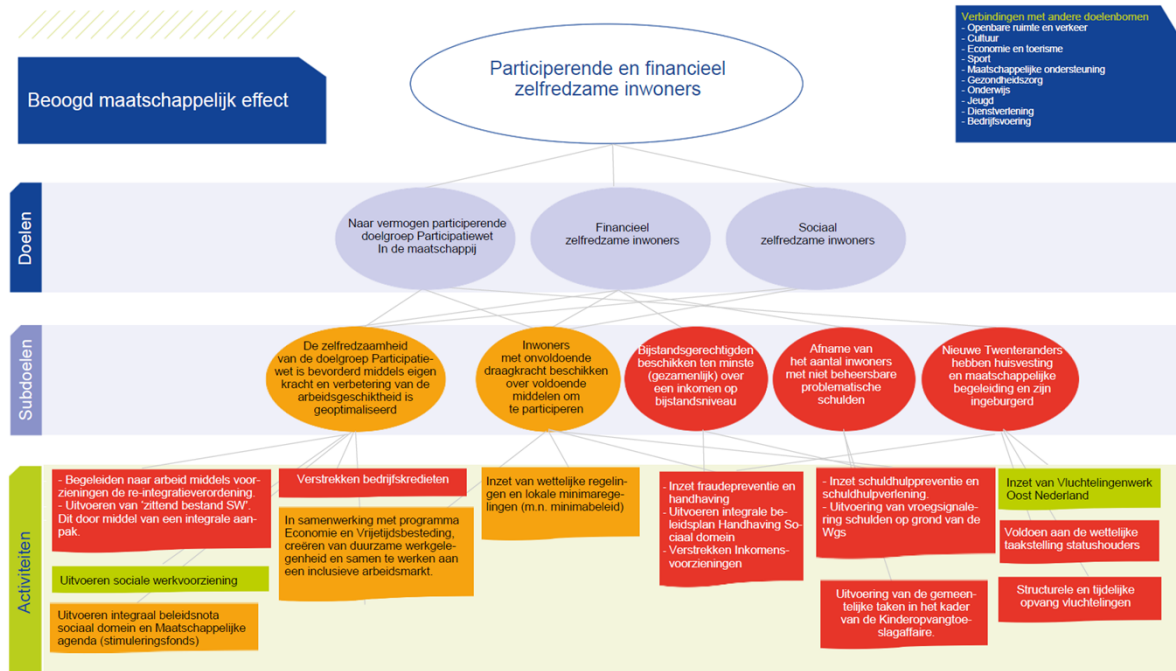
De werkdruk binnen de uitvoering, zowel bij consultants als binnen de backoffice, bleef wisselend, maar laat een stabiliserende ontwikkeling zien. Ook is de afhankelijkheid van externe inhuur afgenomen. Strategische keuzes rondom vervanging van applicaties, procesoptimalisatie en verdere automatisering van repeterende handelingen in de administratieve uitvoering moeten bijdragen aan een efficiëntere dienstverlening. Daarnaast wordt met tijdelijke inzet van een adviseur bedrijfsvoering gewerkt aan verdere verbetering van de datahuishouding, sturingsinformatie en informatievoorziening.

Tot zover de algemene inleiding. Bij de afzonderlijke doelenbomen wordt nader ingegaan op de specifieke ontwikkelingen, resultaten en voorstellen binnen het sociaal domein.

Doelenboom Sociale Zaken

Doelenboom

Sociale zaken | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Sociale Zaken

Beoogd maatschappelijk effect

Participerende en financieel zelfredzame inwoners

Doelen

Naar vermogen participerende doelgroep Participatiewet in de maatschappij

Het doel van de Participatiewet is om mensen zoveel mogelijk te laten participeren op de reguliere arbeidsmarkt. De gemeente kan voor iedereen dezelfde instrumenten en voorzieningen inzetten en zal daarbij ook maatwerk inzetten. Hierbij wordt zoveel mogelijk uitgegaan van de eigen kracht van de inwoner.

Financieel zelfredzame inwoners

Het hebben van werk of een zinvolle dagbesteding maakt meedoen in de samenleving mogelijk. Het zorgt voor ritme en structuur en het geeft eigenwaarde. We willen dat elke inwoner van de gemeente Twenterand de mogelijkheid krijgt om naar vermogen mee te doen aan de samenleving. We ondersteunen inwoners die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien met een uitkering. Voor een deel van deze inwoners ligt er een opgave wat betreft het vinden van passend werk. Kinderen moeten zich kunnen ontplooiën, hun eigen mogelijkheden ontdekken en ontwikkelen en volop mee kunnen doen in de samenleving. Belangrijk is dat zij perspectief houden op een gelukkig leven. Elk kind moet niet alleen kunnen beschikken over voedsel, kleding en andere basisbehoeften, maar moet ook mee kunnen op schoolreis, lid van de bibliotheek kunnen worden en bijvoorbeeld wekelijks kunnen sporten of muziek maken.

Sociaal zelfredzame inwoners

Zelfredzaamheid is het hogere doel. Middels eigen kracht, instrumenten uit de participatiewet, schuldhulpverlening en minimabeleid en de wettelijke taken rond vluchtelingen wordt dit zo optimaal mogelijk nagestreefd.

Subdoel: De zelfredzaamheid van de doelgroep participatiewet is bevorderd middels eigen kracht en de arbeidscapaciteit is geoptimaliseerd

Activiteiten

- Begeleiden naar arbeid middels voorzieningen de re-integratieverordening.

Omschrijving

De aanpassing van de re-integratieverordening naar aanleiding van de Wet van school naar duurzaam werk wordt uitgesteld. De benodigde wijzigingen zijn beperkt en worden in de praktijk al toegepast. Vanwege de benodigde regionale afstemming en de verwachte integrale herziening (Participatiewet in Balans, modelverordening VNG Q3 2026) wordt voorgesteld deze wijzigingen hierin mee te nemen en later in één keer aan de raad voor te leggen. Dit is naar verwachting in Q1 2027. Daarnaast wordt het participatiebudget eenmalig met € 50.000 verlaagd omdat het dit jaar niet noodzakelijk blijkt.

- Uitvoeren sociale werkvoorziening

Omschrijving

CAO compensatie

In 2025 hebben fiscale maatregelen geleid tot een inkomensverlies voor medewerkers die onder de cao Sociale Werkvoorziening of de cao Aan de Slag vallen. Ter compensatie had iedere medewerker recht op een bruto bedrag van €504. Gemeenten hebben via een uitvraag inzicht gegeven in het aantal medewerkers dat hiervoor in aanmerking komt. Op basis hiervan zijn de middelen uitgekeerd aan de centrumgemeente rondom het sociaal ontwikkelbedrijf. Voor Ontplooi zijn deze middelen via de gemeente Almelo verstrekt, mede namens de gemeenten Wierden, Dinkelland, Tubbergen en Twenterand. Als gevolg van onjuiste registratie van aantallen zijn aanvankelijk onvoldoende middelen ontvangen. In overleg met de betrokken gemeenten is vervolgens vanuit solidariteit besloten dit tekort gezamenlijk op te vangen. Nadien heeft de gemeente waar de onjuiste registratie heeft plaatsgevonden alsnog de ontbrekende middelen ontvangen. Dit heeft voor Twenterand geleid tot een eenmalig voordeel van €15.000.

Huidige stand van zaken bestuursopdracht toekomst Wsw

De bestuursopdracht Toekomst Wsw heeft in 2025 geleid tot een richtinggevend besluit inzake het willen continueren met Ontplooi en Larcom. De basisafspraken 2026 zijn hierop gemaakt. Voor verdere effectuering loopt momenteel de juridische constructie en het verbeteren van operationele P&O afspraken. Voor de toekomst speelt nu met name het opzetten van een meerjarenplan voor de sociale infrastructuur, om enerzijds de oud WSW-uitstroom op te vangen en anderzijds de kennis en ervaring voor doelgroepen te behouden. Onlangs is binnen de subregio Ontplooi hiervoor een projectleider aangesteld om de mogelijke ontwikkelrichtingen voor Ontplooi nader uit te werken. Deze richten zich op zowel het uitbreiden van werkzaamheden voor andere doelgroepen als het ontwikkelen van nieuwe werksoorten voor de huidige doelgroep. Het onderbrengen van aanvullende werkzaamheden bij Ontplooi zou een bijdrage aan de versterking van de sociale infrastructuur kunnen betekenen. Ook voor sociaal ontwikkelbedrijf Larcom worden gezamenlijk met regiogemeenten Ommen, Dalfsen en Hardenberg plannen gemaakt om de ontwikkelrichtingen van dit sociaal ontwikkelbedrijf in kaart te brengen.

In lijn met de uitgangspuntennotitie wordt ook de bijdrage Ontplooi voor 2026 gecorrigeerd met € 120.000 (N). Daartegenover staat een voordeel van € 25.000 door teruggave jaarrekening 2025 Ontplooi.

Subdoel: Inwoners met onvoldoende draagkracht beschikken over voldoende middelen om te participeren

Activiteiten

- Inzet van wettelijke regelingen en lokale minimaregelingen (m.n. minimabeleid)

Omschrijving

Wijziging planning Verordening individuele inkomstenstoeslag

Voor deze verordening bestaat nog onduidelijkheid over de impact van wetswijzigingen. Zodra de VNG hier meer duidelijkheid over geeft, informeren wij u over eventuele aanpassing van de verordening of uitwerking via beleidsregels.

Algemene bijstand (BUIG-budget)

De gemeente ontvangt vanuit het Rijk het BUIG-budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies (LKS). Op basis van de realisatiecijfers over 2025 is de vergoeding voor LKS neerwaarts bijgesteld, waardoor het nader voorlopig BUIG-budget 2026 € 1,3 miljoen lager uitvalt dan eerder geraamd. Ten opzichte van de begroting resteert echter nog steeds een batenvoordeel van € 1,1 miljoen.

Per saldo wordt op het product Algemene bijstand een nadeel van € 463.000 verwacht. Dit wordt niet veroorzaakt door beleidswijzigingen of een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden of LKS-trajecten; deze aantallen zijn stabiel. Het nadeel is voornamelijk het gevolg van een herverdeling van het landelijke, gemaximeerde BUIG-budget, waardoor de gemeente minder Rijksmiddelen ontvangt dan eerder voorzien.

Budget armoedebestrijding

Op het budget voor armoedebestrijding wordt een voordeel van € 115.000 verwacht. Dit komt doordat minder inwoners gebruikmaken van de gemeentepolis. Daarnaast blijft de verwachte toename van het gebruik van minimaregelingen, zoals voorzien na de beleidswijziging begin 2025, voorlopig uit. Hierdoor blijven de uitgaven achter bij de begroting.

Subdoel: Nieuwe Twenteranders hebben huisvesting en maatschappelijke begeleiding en zijn ingeburgerd

Activiteiten

- **Structurele en tijdelijke opvang vluchtelingen**

Omschrijving

Vluchtelingen Oekraïne

Een ontwikkeling die impact heeft met maatschappelijke onrust en de komende tijd veel zal vragen is het huisvesten van asielzoekers. De gemeente is door de minister een taakstelling opgelegd en het college van Twenterand heeft een tegenbod gedaan. Wij verwijzen hiervoor naar de aparte communicatie. Op het moment van schrijven wachten wij op formele reactie vanuit Den Haag.

De indirecte kosten veroorzaakt door de maatschappelijke polarisatie, protesten en veiligheidsinzet rondom de invoering van de Spreidingswet in Twenterand zijn inmiddels ook aan de orde in Twenterand en zullen naar verwachting verder toenemen. Kosten en gevolgen voor de openbare orde en veiligheid worden door het Rijk op gemeenten afgeschoven. In deze Berap en daarna zullen deze in onze begroting worden verwerkt. Dit komt ten laste van het product vluchtelingen, waar ook de (eenmalige) rijksbijdrage uitvoering spreidingswet staat.

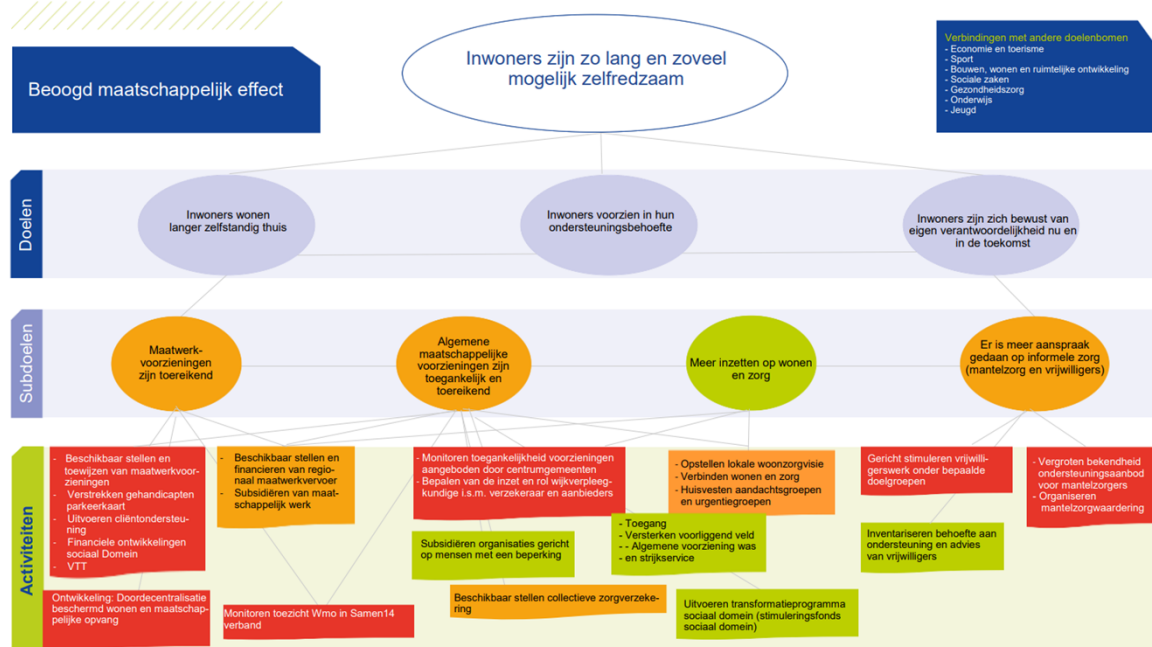
Bekostigingsregeling Oekraïne

Het kabinet vernieuwt de tijdelijke bekostiging voor gemeentelijke opvang en huisvesting. Vanaf 1 juli 2026 vervangt 1 centrale regeling de verschillende losse regelingen voor Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders. De regeling geeft gemeenten meer financiële zekerheid voor de lange termijn en vergroot de mogelijkheden om in te zetten om de leefomstandigheden te optimaliseren. Daarnaast verandert de manier van vergoeden. Bestaande regelingen, zoals de opvangregeling voor Oekraïners (BooO) en de regeling voor doorstroomlocaties, lopen nog door tot het eind van het jaar. Hierdoor ontstaat een periode van zes maanden waarin gemeenten hun kosten nog via de bestaande manier gecompenseerd krijgen. Het kabinet gebruikt deze maanden om samen met gemeenten ervaring op te doen, de regeling waar nodig te verbeteren en gemeenten te helpen bij de overstap. Per saldo betekent dit voor Twenterand dat we in 2026 nog een overschot zullen hebben maar dat het vanaf 2027 kostendekkend wordt.

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning

Doelenboom

Maatschappelijke ondersteuning | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Maatschappelijke ondersteuning

Beoogd maatschappelijk effect:

Inwoners zijn zo lang en zoveel mogelijk zelfredzaam

Doelen:

Inwoners wonen langer zelfstandig thuis

De gemeente streeft na dat inwoners zo lang mogelijk zelfredzaam blijven. Daartoe werken we er aan om de inwoners zo lang dit mogelijk en wenselijk is zelfstandig thuis te laten wonen. We voorzien zo goed mogelijk, direct of indirect, in de diverse ondersteuningsbehoeften van inwoners. We zitten hierbij in op een transformatie waarbij het vergroten van zelfredzaamheid en eigen kracht voorop staat. Langer zelfstandig thuis wonen is daar een onderdeel van.

Inwoners voorzien in hun ondersteuningsbehoefte

Het doel van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is dat inwoners worden voorzien in hun ondersteuningsbehoefte. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om nog meer op eigen kracht en samen met het eigen netwerk te komen tot oplossingen. De inwoner en zijn omgeving staan daarbij centraal. We stimuleren inwoners op hun eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden in te zetten. Een maatwerkvoorziening is het sluitstuk van de Wmo. Eerst beoordelen de eigen kracht van de inwoner en kijken we naar algemene voorzieningen. Daar waar nodig zetten we een maatwerkvoorziening in om in de ondersteuningsbehoefte van de inwoner te voorzien.

Inwoners zijn zich bewust van eigen verantwoordelijkheid nu en in de toekomst

We bevorderen het bewustzijn onder de inwoners van hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Inwoners worden gestimuleerd en ondersteund om in eerste instantie op eigen kracht en gezamenlijk met de mensen uit hun omgeving tot oplossingen voor problemen te komen. Hierbij is ook de inzet van het voorliggend veld (vrij toegankelijk zorg- en welzijnsaanbod) en de sociale basis (vrijwillig aanbod en inwoners en verenigingen) van groot belang. Door hierop in te zetten sluit de gemeente aan bij diverse ontwikkelingen die ook landelijk en regionaal worden ingezet.

Subdoel: Maatwerkvoorzieningen zijn toereikend

Activiteiten

- **Beschikbaar stellen en toewijzen van maatwerkvoorzieningen**

Omschrijving

Krachtig ouder worden

Begin april is gestart met 'Krachtig ouder worden'. Het aantal aanmeldingen loopt achter met de prognose. Hierdoor is er nog geen groep gestart met het traject. De verwachting is dat na de zomerperiode de eerste groep start. De uitvoering staat in goed contact met de aanbieder en gezamenlijk wordt bekeken hoe er meer inwoners aangemeld kunnen worden voor het beweegprogramma.

Samen Indiceren

In februari is het project 'Samen Indiceren' gestart. Dit is een samenwerking tussen consultants en casemanagers dementie en draagt bij in het efficiënt indiceren van dagbesteding voor mensen met dementie. Al meerdere Twentse gemeenten zijn hiermee gestart en het project zet in op de kennis en ervaringen van de casemanagers. De pilot verloopt succesvol: inwoners worden sneller geholpen en hebben contact met een vertrouwd gezicht. Voor de consultants betekent de werkwijze een verlichting van de administratieve last.

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Er is een incidenteel voordeel van € 221.000 euro. Dit wordt vanuit de centrumgemeente Almelo verstrekt aan de gemeente Twenterand. Er is al jaren sprake van een tekort op de middelen voor maatschappelijke opvang en een overschot op de middelen voor beschermd wonen. Na verrekening blijft er nog een bedrag over, dat naar rato over de betreffende gemeenten wordt verdeeld. Beleidsuitvoering op dit punt is dit jaar mede door stagnatie op de woningmarkt en prioritering gestagneerd, zodat middelen niet ingezet kunnen worden.

- **Financiële ontwikkeling sociaal Domein**

Omschrijving

Binnen het budget voor Wmo begeleiding zien we een structurele onderbesteding € 519.000. Voor een gedeelte van dit budget is het advies om af te ramen. Een tweede gedeelte wordt overgeheveld naar het PGB budget van de Wmo begeleiding.

Sinds januari 2026 zien we een stijging in de uitgaven binnen het PGB van de Wmo begeleiding en stevenen we naar verwachting af op een tekort van circa € 140.000. De toename van PGB indicaties valt te verklaren door de nieuwe inkoop Wmo. Wegens vernieuwde afspraken hebben niet alle zorgaanbieders een contract gekregen en een gedeelte van de ondersteuning wordt nu middels PGB gefinancierd.

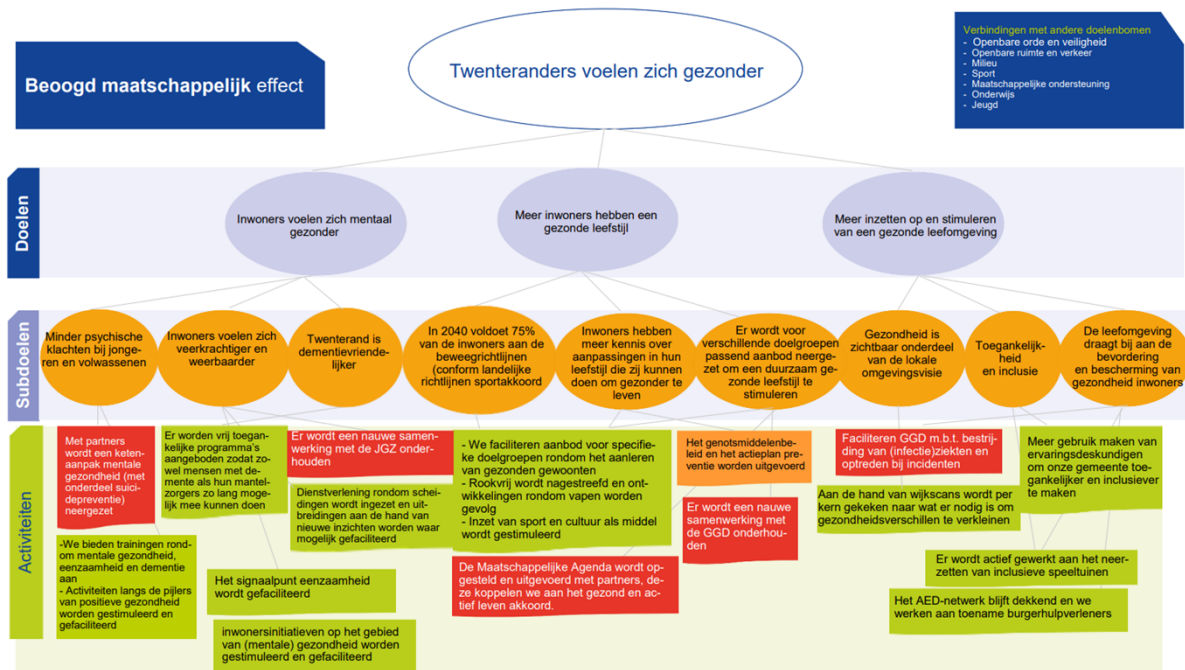
Binnen de HO stevenen we af op een tekort van circa € 210.000, veroorzaakt door een verhoogd uurtarief (van € 37,97 in 2025 naar € 42,17 per uur in 2026). Het verhoogd uurtarief is een gevolg van de uitkomsten van een kostprijsonderzoek en hoge indexatie. Het oorspronkelijke tekort lag hoger en wordt voor een deel reeds opgevangen uit taakmutatie middelen van het rijk.

Op basis van extrapolatie van de kosten eerste halfjaar 2026 verwachten we een voordeel van € 140.000 voor geheel 2026 op incidenteel maatwerkvervoer en dagbestedingsvervoer.

Doelenboom Gezondheid en Preventie

Doelenboom

Gezondheid en preventie | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Gezondheid en Preventie

Beoogd maatschappelijk effect

Twenteranders voelen zich gezonder

Doelen

Inwoners voelen zich mentaal gezonder

Van zorg naar gezondheid: die omslag gaan we maken! Volgens het concept voor positieve gezondheid, is gezondheid "het vermogen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven". Mentale gezondheid is nauw verbonden met andere leefgebieden van inwoners. Dit maakt een integrale aanpak voor het verbeteren van de gezondheid noodzakelijk. Daarbij hebben we aandacht voor de sterk veranderende samenleving en de (mentale) uitdagingen die dit met zich meebrengt voor verschillende doelgroepen.

Meer inwoners hebben een gezonde leefstijl

Voor de gemeente is het van belang dat onze inwoners zich zo gezond mogelijk voelen, zodat inwoners gezond op kunnen groeien, ouder worden en zo lang mogelijk gezond en zelfredzaam zijn. Om dit te bereiken is het nodig om een fit en vitaal leven te stimuleren, met een bijbehorende gezonde leefstijl. Verschillende doelgroepen vragen daarbij om verschillende manieren van benadering en ondersteuning.

Meer inzetten op en stimuleren van een gezonde leefomgeving

Gezondheid vertegenwoordigd in alle beleidsterreinen: dat is het doel. Een omgeving moet ruimte bieden voor beweging, ontmoeting en meer voorbeelden van gezond gedrag.

Subdoelen

Subdoel: Minder psychische klachten bij jongeren en volwassenen

Activiteiten

- Met partners wordt een ketenaanpak mentale gezondheid (met onderdeel suicidepreventie) neergezet

Omschrijving

De gemeenten in Twente zijn via de Twentse Koers betrokken bij het transformatieplan Mentaal Gezond Twente. Doel van dit plan is om de wachtlijsten in de ggz terug te dringen door de beweging naar voren te maken. Via verkennende gesprekken, domeinoverstijgende samenwerking en de opzet van laagdrempelige steunpunten in samenwerking met onder meer het lokale voorliggend veld, de huisartsen en de ggz wordt de komende periode (tot en met 1-1-2028) gewerkt aan het terugdringen van de wachtlijsten en -tijden. Hierbij is ook regionale samenwerking van groot belang. In 2026 zal er een lokale projectgroep worden samengesteld en wordt er in elk geval gewerkt aan het opzetten van de domeinoverstijgende samenwerking en de verkennende gesprekken.

Subdoelen

Subdoel: Er wordt voor de verschillende doelgroepen een passend aanbod neergezet om een duurzaam gezonde leefstijl te stimuleren

Activiteiten

- Er wordt een nauwe samenwerking met de GGD onderhouden

Omschrijving

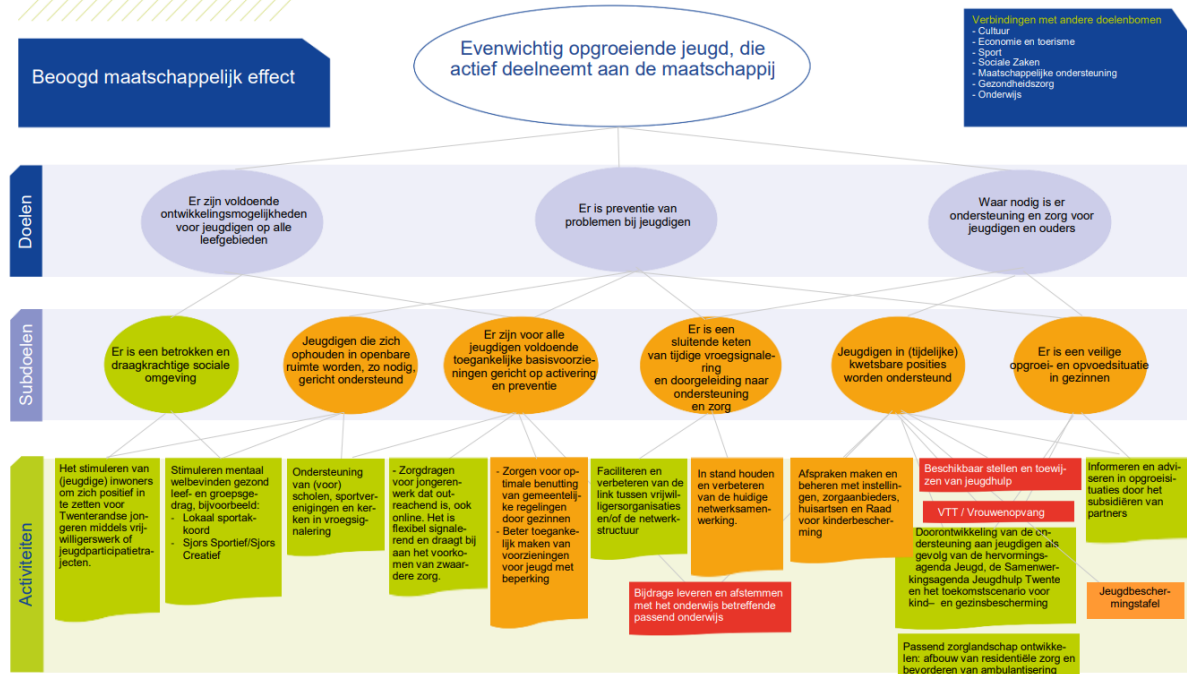
Het AZWA (Aanvullend Zorg en Welzijn Akkoord) bouwt voort op het eerdere Integraal Zorgakkoord (IZA) en richt zich op een aantal concrete pijlers die de samenwerking in de zorg- en welzijnsketen moet verbeteren. Dit is deels een vervanging van de SPUK Gala, die eind 2026 stopt.

De nadere invulling van het AZWA en financiële middelen worden helaas later dan gehoopt, namelijk pas deze zomer verwacht. Helaas schept dit dan ook nog geen duidelijkheid voor organisaties. Onderzoek moet uitwijzen wat dit precies gaat betekenen voor Twenterand, en waar de kansen liggen.

Doelenboom Jeugd

Doelenboom

Jeugd | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Jeugd

Beoogd maatschappelijk effect

Evenwichtig opgroeiende jeugd, die actief deelneemt aan de maatschappij

Doelen

Er zijn voldoende ontwikkelingsmogelijkheden voor jeugdigen op alle leefgebieden

De meeste jeugdigen groeien probleemloos op, ouders zijn hiervoor als eerste verantwoordelijk. Daarnaast zijn er voldoende voorzieningen op het gebied van sport, welzijn, cultuur, educatie, gezondheid en vrije tijd waardoor de jeugd in Twenterand zich kan ontwikkelen.

Er is preventie van problemen bij jeugdigen

De gemeente wil voorkomen dat lichte opvoed- of opgroeivragen uitgroeien tot zorgvragen.

Waar nodig is er ondersteuning en zorg voor jeugdigen en ouders

Voor ouders en jeugdigen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat alles vanzelf goed verloopt, is aanvullende ondersteuning of zorg nodig om ook voor hen de kans om evenwichtig op te groeien mogelijk te maken of te vergroten. We streven naar effectieve en efficiënte ondersteuning en zorg waarmee we de eigen kracht van ouders en jeugdigen versterken met als doel dat ze zo snel mogelijk en zo goed mogelijk hun eigen leven (weer) vorm kunnen geven. De gemeente heeft op grond van de Jeugdwet een jeugdhulpplicht, die waarborgt dat jeugdigen de hulp ontvangen die zij nodig hebben. Met deze verantwoordelijkheden heeft de gemeente meer instrumenten in handen om hierop te sturen.

Subdoel: Jeugd in (tijdelijk) kwetsbare posities wordt ondersteund

Activiteiten

- Beschikbaar stellen en toewijzen van jeugdhulp

Omschrijving

Prioritaire Agenda Jeugdzorg 2026-2032

In de jaarrekening 2025 bent u geïnformeerd over de wijze waarop wij regionaal werken aan verschillende beheersmaatregelen. Hierbij ging het onder andere om Team AnderS, het coördinatiepunt Wonen & Verblijf, de werkgroep Wonen & Verblijf, het project Indicatoren en de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (SJT). In 2025 is geconstateerd dat binnen de Samenwerkingsagenda onvoldoende prioritering heeft plaatsgevonden. Tegelijkertijd staat de jeugdzorgopgave onder druk door beperkte capaciteit en financiële middelen. Dit maakt het noodzakelijk om duidelijke keuzes te maken: niet alles kan tegelijkertijd worden gerealiseerd. Om die reden heeft het Algemeen Bestuur van Samen Twente, na afronding van de kerntakendiscussie in 2025, opdracht gegeven tot het opstellen van een Prioritaire Agenda Jeugd.

Gemeenten - Twenterand zeker ook - worden daarnaast geconfronteerd met aanzienlijke en vaak moeilijk voorspelbare kosten. Dit vergroot de urgentie en kan leiden tot een crisisachtige situatie. De voortdurende druk op gemeenten, OZJT en samenwerkingspartners maakt het lastig om verbeteringen consistent en structureel door te voeren. Voor veel Twentse gemeenten ligt de nadruk daarom op het beheersen van de kosten. Juist op dit punt biedt regionale samenwerking kansen om gezamenlijk op te trekken. De Prioritaire Agenda Jeugdzorg 2026-2032 (PAJ) is op 16 februari 2026 vastgesteld door het college van de gemeente Twenterand. Met dit besluit zijn ook de activiteiten uit de SJT integraal onderdeel geworden van de PAJ.

De PAJ bundelt de inzet van de veertien Twentse gemeenten en het OZJT om de jeugdzorg te verbeteren, toegankelijk te houden en betaalbaar te maken. Dit gebeurt door bestaande activiteiten scherper te prioriteren en te versterken. Gezien de hoge druk op de jeugdzorg is sterke regionale sturing en samenwerking noodzakelijk. De agenda richt zich op drie prioriteiten:

- betere toeleiding naar specialistische zorg;
- slimmer inzetten en afbouwen van (verblijfs)zorg;
- versterking van samenwerking en sturing tussen partners.

In 2026 is de prioritaire agenda verder uitgewerkt. De gezamenlijke beheersmaatregelen dragen bij aan betere monitoring en meer inzicht in de jeugdhulp. Het uiteindelijke doel is het beheersen van de kosten en waar mogelijk het realiseren van kostenverlaging. Het is daarbij van belang te benadrukken dat geen sprake is van nieuwe taken, maar van het herprioriteren van bestaande werkzaamheden. Hierbij is nadrukkelijk aangesloten bij landelijke ontwikkelingen, zodat ook wettelijke taken een structurele plek krijgen. Een voorbeeld hiervan is het Regionaal Expertteam (RET).

In 2026 werken we verder aan het implementatieplan en waar nodig wordt u geïnformeerd over de voortgang.

Bestuursopdracht Toegang

Tot slot blijft het van groot belang dat gemeenten investeren in sterke lokale teams en een stevige sociale basis. Dit draagt bij aan het vroegtijdig signaleren en aanpakken van problemen, zodat zwaardere jeugdzorg zoveel mogelijk kan worden voorkomen. De Kadernotitie Toegang en Lokaal Team Sociaal is op 26 mei 2026 vastgesteld door uw raad. Daarmee is de visie op de lokale teams vastgesteld. De komende periode ligt de focus op de verdere uitwerking en uitvoering hiervan. Hierbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de door de raad aangenomen motie welke vraagt om onderzoek te doen naar uitvoeringsvarianten voor de kadernotitie. Daarnaast wordt onderzocht op welke wijze de uitvoering en participatie hangende het onderzoek verder vormgegeven kan worden en welke stappen daarvoor nodig zijn.

Kosten Jeugdhulp

In de uitgangspunten notitie 2027 (UPN 2027) is er een verhoging voorgesteld van € 400.000. Dit op basis van de geconstateerde kostenstijging vanuit de jaarverantwoording 2025 en de declaraties over de eerste maanden 2026. Uit de beschikbare data tot en met mei 2026 lijkt de kostenstijging zich enigszins te stabiliseren. Hierdoor blijft deze in lijn met de UPN 2027. Om de kostenstijging in 2026 op te vangen is voor het jaar 2026 ook een verhoging van € 400.000 noodzakelijk. Gedurende de rest van het jaar worden de ontwikkeling van aantallen, kosten en cao-effecten nauwlettend gevolgd en wordt blijvend ingezet op kostenbeheersing via beleid en uitvoering.

Het positieve jaarrekeningresultaat 2025 van Samen Twente leidt voor Twenterand tot een teruggave van € 72.000 (voordeel).

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Verklaring verschillen programma Sociaal Domein

Programma Sociaal Domein

Lasten

Doelenboom Sociale zaken	N	1.302.372
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	-210.787
Doelenboom Gezondheid en preventie	V	-127.577
Doelenboom Onderwijs	V	-97.799
Doelenboom Jeugd	N	276.760
	N	<u>1.142.969</u>

Baten

Doelenboom Sociale zaken	V	-825.490
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	-211.000
Doelenboom Gezondheid en preventie	V	0
Doelenboom Onderwijs	N	80.816
Doelenboom Jeugd	V	0
	V	<u>-955.674</u>

Totaal programma Sociaal Domein N 187.295

Toelichting bedragen programma Sociaal Domein

Sociale zaken (lasten):

Nadeel door bijstelling budgetten bijstandsuitgaven en budget voor loonkostensubsidies; per saldo een nadeel ten opzichte van onze begroting.	N	1.373.267
Voordeel door lagere uitnutting budgetten armoedebestrijding (gemeentepolis en individuele inkomensvoering).	V	-115.000
Nadeel op DVO Ontplooi en voordeel jaarrekening Ontplooi 2025	N	94.105
Onderbesteding participatiebudget	V	-50.000
	N	<u>1.302.372</u>

Sociale zaken (baten):

Het nader voorlopig BUIG budget valt € 1,3 miljoen lager uit, echter ten opzichte van onze begroting nog steeds ruim € 1 miljoen voordelig. Daarnaast zijn enkele bijstandsgelateerde inkomsten neerwaarts bijgesteld; per saldo een voordeel	V	-910.490
Lagere detacheringsoptbrengsten van Ontplooi voor ambtelijk personeel Twenterand als gevolg van ziekte	N	100.000
Nagekomen rijkscompensatie medewerkers SW door nadelige gevolgen belastingplan 2025	V	-15.000
	V	<u>-825.490</u>

Maatschappelijke ondersteuning (lasten):

Nadeel Huishoudelijke ondersteuning (stijging tarieven a.g.v. kostprijsonderzoek) voor € 132.000 gecompenseerd door het rijk via taakmutatie indexatie WMO demografie (zit in Bedrijfsvoering); per saldo nadeel HO van € 210.000	N	342.000
Voordeel Wmo Begeleiding (prognose op basis van extrapolatie realisatie januari-april)	V	-519.000
Nadeel PGB Wmo begeleiding (verschuiving van Zorg in natura naar PGB)	N	140.000
Voordeel incidenteel maatwerkvervoer en Wmo dagbestedingsvervoer	V	-140.000
Vrijval budgetten welke al enkele jaren niet zijn aangewend	V	-37.587
Door nieuwe aanbesteding van de verzekeringen is er over all een voordeel van € 68.000 in 2026 op verzekeringen. De verdeling over de doelenbomen in de begroting zijn bijgewerkt. Het meerjarig voordeel is reeds in de UPN 2027 verwerkt.	N	3.800
	V	<u>-210.787</u>

Maatschappelijke ondersteuning (baten):

Teruggave beschermd wonen/indexatie maatschappelijke opvang van centrumgemeente Almelo	V	-211.000
	V	<u>-211.000</u>

Gezondheid en preventie (lasten)

Structurele effecten jaarrekening 2025 WVGZ en bestrijding eikenprocessierups	V	-42.500
Vrijval budget Lang Gezond (al enkele jaren niet aangewend)	V	-50.485
Vrijval gemeente bijdrage openbare gezondheidszorg (al enkele jaren niet aangewend)	V	-11.592

Programma Sociaal Domein

Vrijval budget GIDS-middelen (Gezond In De Stad)	V	-23.000
	V	<u>-127.577</u>

Onderwijs (lasten):

Voordeel subsidies onderwijsachterstandenbeleid (gevolg van lagere rijksbijdrage)	V	-42.055
Door nieuwe aanbesteding van de verzekeringen is er overall een voordeel van € 68.000 in 2026 op verzekeringen. De verdeling over de doelenbomen in de begroting is bijgewerkt. Het meerjarig voordeel is reeds in de UPN 2027 verwerkt.	V	-54.400
Overig	V	-1.344
	V	<u>-97.799</u>

Onderwijs (baten)

Nadeel op rijksbijdrage onderwijsachterstandenbeleid	N	55.144
Vervallen kwalificatiemiddelen Almelo	N	26.322
Overig	V	-650
	N	<u>80.816</u>

Jeugd (lasten):

Bijstelling jeugdhulpbudgetten (ambulant en verblijf) op basis van prognose (extrapolatie realisatie januari-april)	N	400.000
Voordeel bijdrage Samen Twente t.o.v. begroting 2026 gemeentebreed en voordeel Samen Twente jaarrekeningresultaat 2025	V	-123.240
	N	<u>276.760</u>

Programma Ruimte

Inleiding

Zoals we nu kunnen vooruitzien, loopt zo goed als alles binnen het programma ruimte op schema. De uitzondering is het maken van de Omgevingsvisie 2.0. We moeten concluderen dat we de deadline voor een vastgestelde Omgevingsvisie 2.0 per 1 januari 2027 niet gaan halen. Naar verwachting lopen we ongeveer 2 tot 4 maanden uit op deze oorspronkelijke deadline.

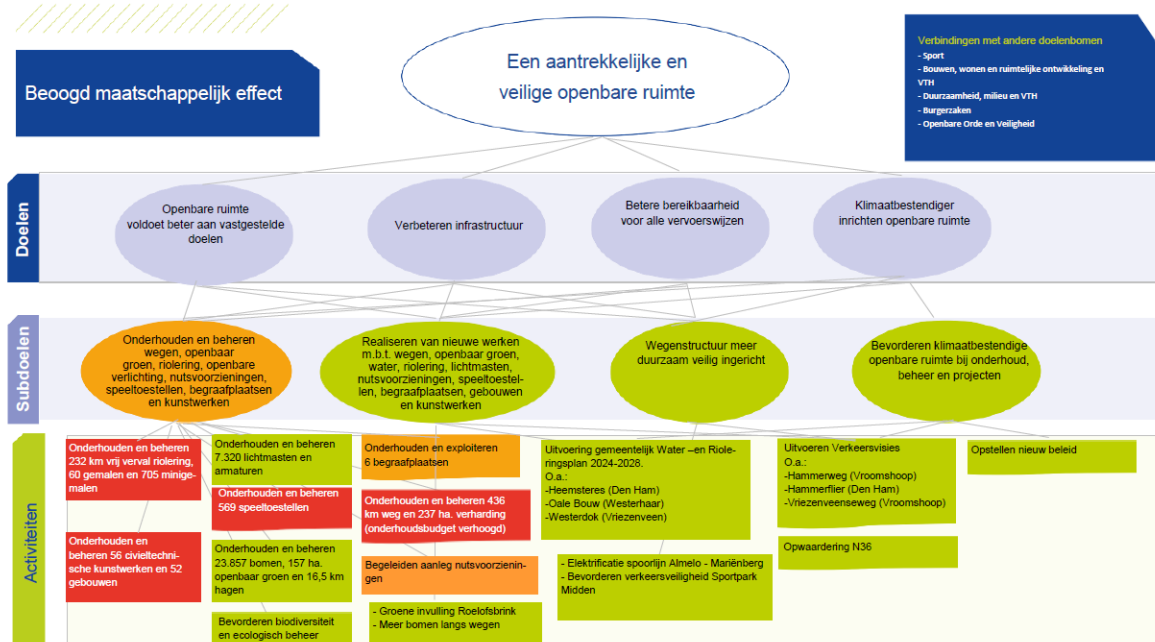
De planning van de Omgevingsvisie is vertraagd doordat de raad gedurende het proces een aanvullend besluitvormend moment heeft opgenomen voor de concept-Hoofddlijnennotitie. Deze extra besluitvorming, via het initiatiefvoorstel *‘Wensen en bedenkingen Omgevingsvisie’*, heeft geleid tot een verschuiving van de planning en daarmee tot vertraging in het totale proces. Maar ook doordat we een plan-MER moeten laten opstellen ten aanzien van het ontwerp-Omgevingsvisie. Normaliter loopt het proces voor de plan-MER gelijk op met het opstellen van de visie, echter in ons geval is het opstellen van de plan-MER afgelopen april begonnen. Daarbij werd sterk geadviseerd om de plan-MER samen met de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage leggen.

Daarnaast rapporteren we in deze Berap kort over de stand van zaken van het programmaplan Wonen.

Doelenboom Openbare ruimte en verkeer

Doelenboom

Openbare Ruimte en Verkeer | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Openbare ruimte en verkeer

Beoogd maatschappelijk effect

Een aantrekkelijke en veilige openbare ruimte

Doelen

Openbare ruimte voldoet beter aan vastgestelde doelen

Per taakveld (openbaar groen, riolering enz.) is vastgelegd aan welke kwaliteitseisen het onderhoud en beheer moeten voldoen. De manier waarop dat is vastgelegd is een beleids-/beheerplan. Daarmee wordt duidelijkheid gegeven aan de gemeenteraad en aan inwoners.

Verbeteren infrastructuur

Per jaar wordt gekeken welke nieuwe infrastructurele werken worden gerealiseerd. Op basis van het beschikbare budget worden de hoogst geprioriteerde werken uitgevoerd.

Betere bereikbaarheid voor alle vervoerswijzen

Hiermee wordt bedoeld dat voor auto, fiets, trein en bus wordt geprobeerd het voorzieningenniveau minimaal op hetzelfde niveau te houden. Vooral voor bus en trein wordt geprobeerd dat middels overleg (ook in regionaal verband) te realiseren en mogelijk te verbeteren.

Klimaatbestendiger inrichten openbare ruimte

Bij werkzaamheden in de openbare ruimte zal rekening worden gehouden met klimaatadaptatie. Het gaat er om dat bij de uitvoering van onderhoud en beheer en ook bij projecten de openbare ruimte klimaatbestendiger wordt ingericht.

Subdoelen

Subdoel: Realiseren van nieuwe werken m.b.t. wegen, openbaar groen, water, riolering, lichtmasten, nutsvoorzieningen, speeltoestellen, begraafplaatsen, gebouwen en kunstwerken

Activiteiten

- **Groene invulling Roelofsbrink**

Omschrijving

Met het aannemen van deze motie M27 is door de raad € 75.000 beschikbaar gesteld ten behoeve van een groene inrichting (en inclusieve speeltuin) op de Roelofsbrink. Er zou uiterlijk Q2 van 2026 een projectplan worden gepresenteerd waarin ook zou komen te staan of er aanvullend budget nodig is om de Roelofsbrink in te vullen naar de wensen die zijn geuit in de motie M27. Dit plan is nog niet gepresenteerd gezien het nog onduidelijk is of de Roelofsbrink de beoogde locatie kan blijven voor de inclusieve speeltuin in Den Ham.

De grond van de Roelofsbrink moet nog als woonrijp worden opgeleverd door de aannemer. Samen met de aannemer wordt gekeken hoeveel van de wensen en behoeften met het beschikbare budget vanuit de motie M27 kan worden gerealiseerd. Na de bouwvak van 2026 worden de voorbereidingen (participatie, ontwerpen e.d.) getroffen om de Roelofsbrink invulling te geven.

- **Meer bomen langs wegen**

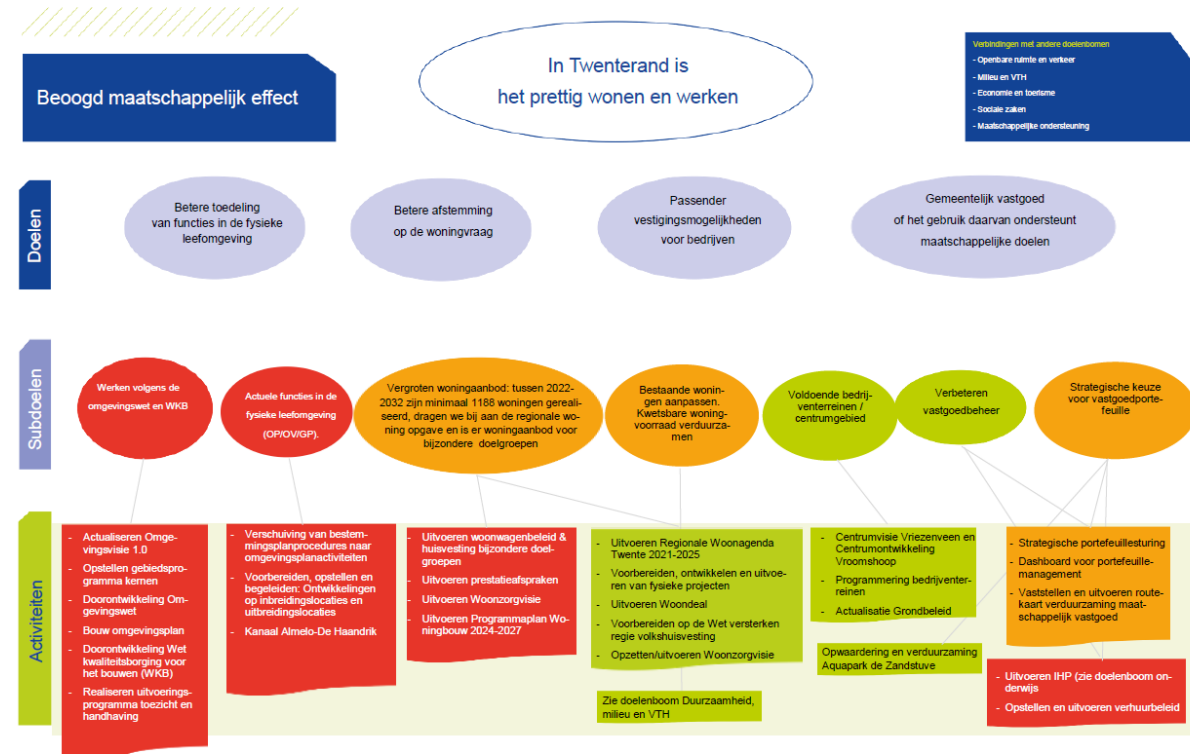
Omschrijving

De motie M28 'meer bomen langs wegen' is aangenomen. Er dient een onderzoek te worden gestart naar het planten van meer bomen langs wegen in de gemeente Twenterand. In een raadsbrief op 3 maart 2026 is medegedeeld aan de raad hoe deze motie wordt uitgevoerd. In deze raadsbrief stond daarnaast ook beschreven dat voor het plan voor het planten van bomen 40.000 euro nodig is en deze is onttrokken uit de Reserve Coalitieakkoord. In het najaar van 2026 worden de bomen langs de Europasingel worden aangeplant.

Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk Vastgoed en VTH

Doelenboom

Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling, Gemeentelijk vastgoed en VTH

Beoogd maatschappelijk effect

In Twenterand is het prettig wonen en werken

Doelen

Een betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving

Dat betekent dat we slimmer en zorgvuldiger de ruimte in Nederland inrichten zodat verschillende functies naast elkaar kunnen bestaan en beter op elkaar worden afgestemd. Wonen, werken, natuur, landbouw, energie opwekking etc.

Betere afstemming op de woningvraag

Op dit moment komt er veel op de gemeente af op het gebied van wonen. Er spelen verschillende thema's, waarbij sprake is van zowel wettelijke verplichtingen als bestuurlijke afspraken. Om overzicht te krijgen en te behouden, is in 2024 gestart met het uitvoeren van het Programmaplan Woningbouw. Dit plan moet bijdragen aan het versnellen van de woningbouw door het stellen van duidelijke prioriteiten. In het Programmaplan Woningbouw 2024-2027 zijn de ambities, wettelijke taken en opgaven uitgewerkt. Door landelijke ontwikkelingen en knelpunten is het lastig om de ambities vorm te geven.

Daarnaast treedt naar verwachting in 2026 de Wet versterking regie volkshuisvesting in werking. Deze wet geeft het Rijk en gemeenten meer instrumenten om de regie op de volkshuisvesting te versterken, met als doel dat er voldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn voor mensen met lagere en middeninkomens.

In lijn hiermee zijn we in 2026 gestart met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma. Dit programma brengt de lokale woonopgaven in beeld en beschrijft hoe hier in samenhang aan wordt gewerkt. Onderdeel hiervan is het programma Wonen, Zorg en Welzijn, die zich richt op het goed huisvesten van kwetsbare doelgroepen en het realiseren van passende woonvormen met ondersteuning en zorg.

Tot slot wordt in 2026 samen met provincie en regiogemeenten gewerkt aan het vaststellen en de implementatie van een (regionale) huisvestingsverordening.

Passender vestigingsmogelijkheden voor bedrijven

Samen met economie zoeken we verder naar een goede invulling van bestaande bedrijventerreinen en de - waar al bekende plannen zijn - de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen.

Gemeentelijk vastgoed of het gebruik daarvan ondersteunt maatschappelijke doelen

In 2025 is een begin gemaakt met het maken van strategisch vastgoedbeleid. Het doel daarvan is om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van vastgoedsturing om de maatschappelijke doelen beter te kunnen ondersteunen. Na vaststelling kunnen we gebruik maken van meer sturingsinstrumenten. Vanaf 2026 kunnen we daar gebruik van maken.

Subdoel: Werken volgens de Omgevingswet en WKB

Activiteiten

- **Omgevingsvisie**

Omschrijving

Vanaf februari 2025 wordt er gewerkt aan de Omgevingsvisie 2.0 van de gemeente Twenterand. De deadline voor een vastgestelde Omgevingsvisie 2.0 werd toen vastgesteld op 1 januari 2027. Omdat de gemeente naast de Omgevingsvisie 2.0 ook een Milieueffectrapportage moet op laten stellen, en deze samen met de ontwerp-Omgevingsvisie ter inzage moet worden gelegd, kan deze oorspronkelijke deadline niet meer worden behaald. Een plan-MER onderzoekt of in de Omgevingsvisie 2.0 milieueffecten voldoende zijn meegewogen en in acht genomen. De verwachting is dat de plan-MER december 2026 af is gerond, waarna de inzagetermijn kan worden gestart. Hiermee wordt de deadline verschoven naar uiterlijk Q2-2027.

De gemeente voldoet voorts aan de door het rijk gestelde verplichting van het hebben van een Omgevingsvisie per 1 januari 2027, gezien de gemeente reeds een Omgevingsvisie 1.0 heeft vastgesteld.

Subdoel: Vergroten woningaanbod tussen 2022-2032 zijn minimaal 1188 woningen gerealiseerd, dragen we bij aan de regionale woning opgave en is er woningaanbod voor bijzondere doelgroepen

Activiteiten

- **Uitvoeren Programmaplan Woningbouw 2024-2027**

Omschrijving

Voortgang Programmaplan Woningbouw

Op 9 april 2024 heeft het college het Programmaplan Woningbouw vastgesteld. De gemeenteraad is hierover destijds geïnformeerd middels een raadsbrief. Inmiddels is gestart met de uitvoering van het programma en worden stappen gezet om de doelstellingen te realiseren.

Voor het jaar 2026 is een budget beschikbaar van € 882.300. Daarnaast is het restantbudget uit 2025, ter hoogte van € 873.900, overgeheveld naar 2026. Daarmee bedraagt het totale beschikbare budget voor 2026 € 1.756.200. Van dit bedrag is tot op heden (afgerond) € 267.000 besteed.

De verwachting is dat dit resterende budget in het lopende jaar niet volledig zal worden benut. Dit hangt samen met de doorlooptijden van planontwikkeling en realisatie, de ontwikkelingen rondom de Wet versterking regio volkshuisvesting én het feit dat de gemeente in belangrijke mate afhankelijk is van het tempo en de planning van externe ontwikkelaars. Hierdoor schuift een deel van de uitvoering door in de tijd.

Het niet-bestede budget zal daarom worden doorgeschoven naar de volgende jaren, zodat het alsnog kan worden ingezet voor de uitvoering van het programma.

In het licht van nieuwe ontwikkelingen rondom de gemeentelijke groeiambitie wordt in het komende jaar nader bezien op welke wijze de beschikbare middelen optimaal kunnen worden ingezet en samengevoegd met andere programma's. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar aansluiting bij de gemeentelijke ambities en doelstellingen op het gebied van woningbouw, brede welvaart en ruimtelijke ontwikkeling.

De gemeenteraad wordt bij de jaarrekening nader geïnformeerd over de besteding van middelen en de voortgang van het Programmaplan Woningbouw.

Ruimtelijke Ontwikkelstrategie (ROS) Twente.

Vanuit de regionale samenwerking binnen Twente, waaronder de Agenda voor Twente en Twente Board, wordt gewerkt aan de Ruimtelijke Ontwikkelstrategie (ROS) Twente. Deze strategie is een concreet resultaat van de regionale samenwerking waarvoor in de programmabegroting 2026 binnen het programma Economie en vrijetijdsbesteding aandacht is gevraagd. Twenterand heeft zowel ambtelijk als bestuurlijk actief bijgedragen aan de totstandkoming van de ROS. De raad heeft op 30 juni 2026 kennisgenomen van de conceptversie van de ROS en geen wensen of bedenkingen ingediend. De definitieve vaststelling van de strategie is voorzien in het najaar van 2026 tijdens het BO MIRT.

Een belangrijk resultaat is de positionering van Vriezenveen als dynamische knoop. Hiermee wordt de rol van Twenterand binnen de regionale ontwikkeling versterkt en leveren wij een bijdrage aan de gezamenlijke opgaven op het gebied van woningbouw, economie, recreatie en mobiliteit. Deze positie ondersteunt onze ambitie om een passende bijdrage te leveren aan de regionale woningbouwopgave en regionale afspraken zorgvuldig uit te voeren, terwijl wij blijven sturen vanuit onze eigen visie en belangen. Zo benutten we de kracht van regionale samenwerking, met behoud van lokale regie.

Subdoel: Strategische keuzes voor vastgoedportefeuille

Activiteiten

- **Strategische portefeuillesturing**

Omschrijving

Eind 2025 / begin 2026 is een begin gemaakt met het maken van strategisch vastgoedbeleid. Het doel daarvan is om meer gebruik te maken van de mogelijkheden van vastgoedsturing om de maatschappelijke doelen beter te kunnen ondersteunen. Na vaststelling kunnen we gebruik maken van meer sturingselementen, zoals afwegingskaders voor aankoop, verkoop, verhuur, verduurzaming, beheer en onderhoud van gemeentelijk vastgoed. De inventarisatiefase heeft langer geduurd dan gepland. Dat kwam omdat wij in onze gemeentelijke systemen de boel niet op orde hadden. Er vindt deze maand nog een laatste slag plaats; het vergelijken van kadastragegevens met ons overzicht. Om niet teveel tijd te verliezen is er parallel wel verder gewerkt aan het maken van beleid.

Verklaring verschillen programma Ruimte

Verklaring verschillen programma Ruimte

Programma Ruimte

Lasten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid	N	2.408
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	12.700
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	N	35.000
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	N	20.000
	N	<u>70.108</u>

Baten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid	V	0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	V	0
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	V	0
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	V	0
	V	<u>0</u>

Totaal Programma Ruimte N 70.108

Toelichting bedragen programma Ruimte

Openbare orde en veiligheid (lasten):

City control, software is niet geraamd. Deze is ook structureel verwerkt in de UPN 2027	N	14.000
OTO (opleid., trainen en oefenen) zit vanaf 2026 in de bijdrage VRT. Dit is reeds verwerkt.	V	-11.592
	N	<u>2.408</u>

Openbare ruimte en verkeer (lasten)

Gezien het schadeverloop openbare verlichting van de afgelopen jaren het bedrag verlagen.	V	-16.800
Software bruggen is niet geraamd, zijn wel jaarlijkse kosten aan verbonden	N	10.000
Meer kosten gladheidsbestrijding in 2026 - is afhankelijk van weersomstandigheden.	N	30.000
Door nieuwe aanbesteding van de verzekeringen is er overall een voordeel van € 68.000 in 2026 op verzekeringen. De verdeling over de doelenbomen in de begroting is bijgewerkt. Het meerjarig voordeel is reeds in de UPN 2027 verwerkt.	V	-10.500
	N	<u>12.700</u>

Duurzaamheid, Milieu en VTH (lasten)

Meerkosten op handhaving milieu, o.a. door bodemsanering Linderflier en kosten groen Veldsweg.	N	35.000
	N	<u>35.000</u>

Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH (lasten)

Meerkosten op handhaving bouw. Handhavingsverzoek Flierdijk: hiervoor is in 2026 een extern jurist ingehuurd, wat een overschrijding van € 20.000 veroorzaakt.	N	20.000
	N	<u>20.000</u>

Programma Economie en vrijetijdsbesteding

Inleiding

Binnen het domein Economie en Vrijetijdsbesteding zijn belangrijke resultaten behaald. Tegelijkertijd lopen enkele trajecten anders dan eerder voorzien en zijn planningen, processen en budgetten waar nodig aangepast.

De belangrijke resultaten zijn o.a. de positionering van Vriezenveen als dynamische knoop in de concept-Ruimtelijke Ontwikkelstrategie (ROS) Twente en de ondertekening van de intentieovereenkomst West-Twente. Daarnaast zijn er relevante ontwikkelingen m.b.t. het landelijk gebied en rond Engbertsdijkswen.

Vanuit de regionale samenwerking binnen Twente en de Agenda voor Twente wordt gewerkt aan de ROS Twente. De raad heeft in 2026 kennisgenomen van de conceptversie. De positionering van Vriezenveen als dynamische knoop benadrukt de rol van Twenterand binnen de regionale ontwikkeling en biedt kansen voor wonen, economie, recreatie en bereikbaarheid. Een toelichting op de betekenis van de ROS voor de woningbouwopgave staat bij het Programmaplan Woningbouw 2024-2027 binnen het programma Ruimte.

Landelijke ontwikkelingen vormen een belangrijk kader voor de opgaven in het landelijk gebied. Het kabinet heeft eind juni 2026 een nieuwe beleidsrichting gepresenteerd voor landbouw, natuur en stikstof. De betekenis hiervan voor Twenterand, West-Twente en Engbertsdijkswen wordt nader onderzocht. De verkenning van de opgave Transitie Landelijk Gebied en het opstellen van de Omgevingsvisie lopen in 2026 zoveel mogelijk in samenhang. De gebiedsinventarisaties van de West-Twentse gemeenten worden benut voor de inhoudelijke uitwerking van de opgaven in het landelijk gebied.

Op 5 maart 2026 hebben de West-Twentse gemeenten, provincie Overijssel, waterschap Vechtstromen en andere gebiedspartners hun samenwerking bekrachtigd met een intentieovereenkomst. De landbouwpartijen hebben de intentieovereenkomst niet medeondertekend. Hierin zijn afspraken vastgelegd over de gezamenlijke uitwerking van de opgaven voor landbouw, natuur, water en leefbaarheid.

De voorbereiding van de gebiedsvisie Engbertsdijkswen loopt door. Daarnaast wordt met andere Twentse gemeenten een samenwerking verkent rond toekomstbestendige landbouw en de ontwikkeling van overgangszones bij Natura 2000-hoogveengebieden.

Binnen het programma worden keuzes voorbereid over het beheer en de ontwikkeling van sportaccommodaties. De kostenontwikkeling leidt tot een tijdelijke bijstelling van het exploitatiebudget voor de sporthal in Vriezenveen.

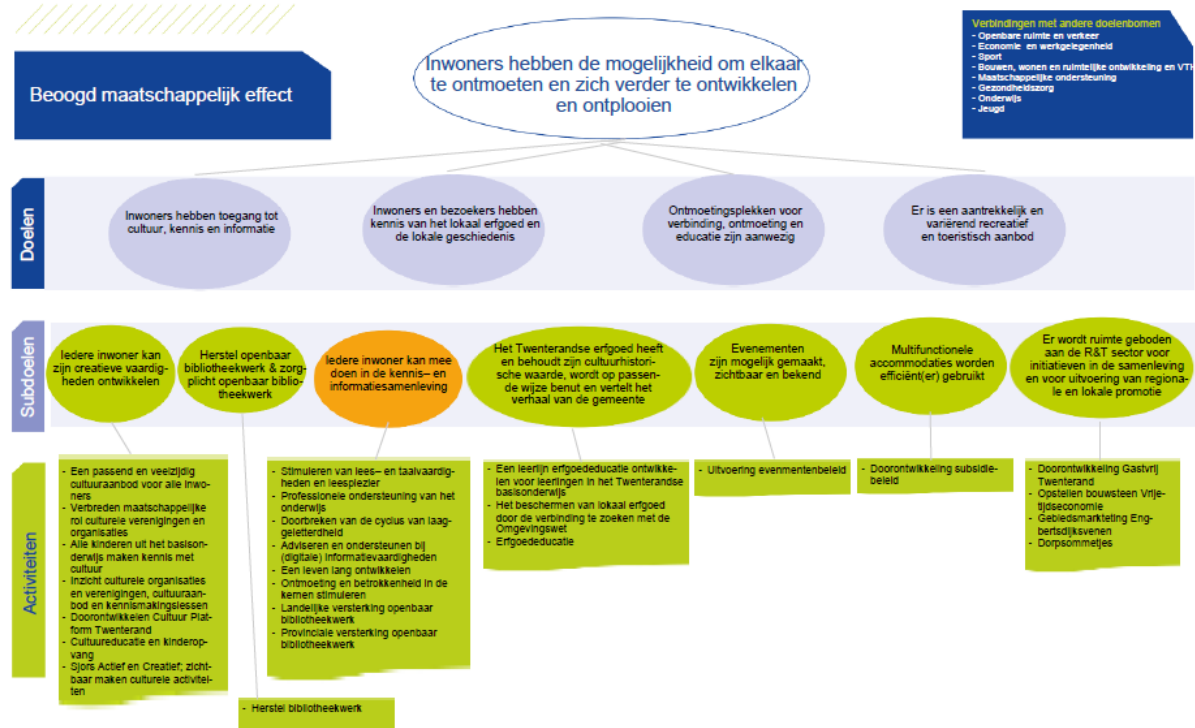
Daarnaast wordt de invoering van het nieuwe subsidiebeleid met een jaar uitgesteld en loopt het project inclusieve speeltuinen vertraging op door onderzoek naar de locaties en financiële randvoorwaarden.

De beschreven ontwikkelingen laten zien dat regionale samenwerking en samenhang tussen economie, leefbaarheid, recreatie, voorzieningen en het landelijk gebied steeds belangrijker worden. Het programma richt zich daarom op het zorgvuldig voorbereiden van keuzes die bijdragen aan een economisch vitaal en toekomstbestendig Twenterand.

Doelenboom Cultuur en Recreatie & Toerisme

Doelenboom

Cultuur en Recreatie & Toerisme | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Cultuur, Recreatie & Toerisme

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners hebben de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en zich verder te ontwikkelen en ontplooiën

Doelen

Inwoners hebben toegang tot cultuur, kennis en informatie

Hieronder wordt verstaan het openbaar bibliotheekwerk dat het digitale en fysieke knooppunt is voor cultuur, kennis en informatie.

Inwoners en bezoekers hebben kennis van het lokaal erfgoed en de lokale geschiedenis

Hieronder wordt verstaan de erfgoedinstellingen in onze gemeente (bijv. de lokale musea zoals bijvoorbeeld Het Historisch Museum Vriezenveen en het Veenmuseum).

Ontmoetingsplekken voor verbinding, ontmoeting en educatie zijn aanwezig

Hieronder wordt verstaan fysieke ontmoetingsplekken zoals CCK2, De Klaampe, Het Punt en dergelijke, maar ook digitale ontmoetingsplekken.

Er is een aantrekkelijk en variëren recreatief en toeristisch aanbod

Twenterand is een parel aan het snoer van het verblijfsgebied Twente, waar de Linderbeek en de Regge samenvloeien in de schilderachtige omgeving van Brinkdorp den Ham en het mooiste hoogveenrestant van de hele regio te vinden is. Toeristen die in/op onze campings, hotels en B&B's verblijven worden verrast door al het moois dat Twenterand te bieden heeft. We blijven ook in 2026 samenwerken met de verschillende gebiedspartners om de gecontroleerde groei van deze sector te faciliteren en zetten in op de toeristische gebiedsontwikkeling van de Engbertsdijkvenen.

Subdoel: Multifunctionele accommodaties worden efficiënt(er) gebruikt

Activiteiten

- **Doorontwikkeling subsidiebeleid**

Omschrijving

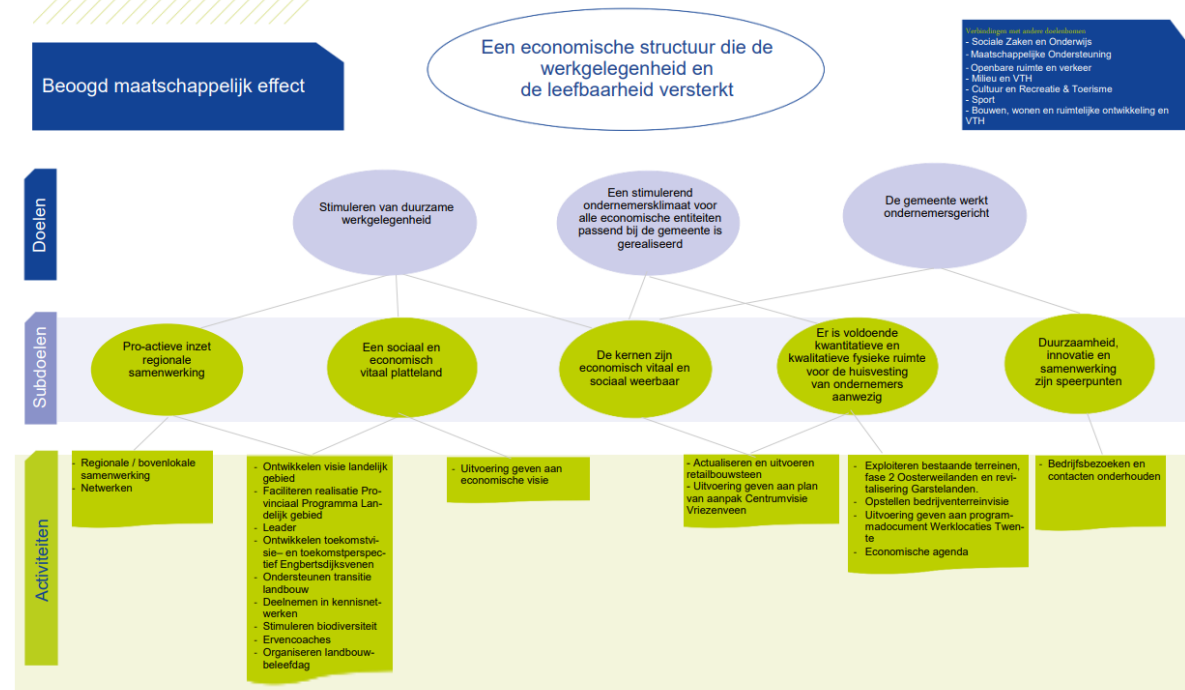
De afgelopen jaren is er hard gewerkt aan een nieuw subsidiebeleid. In november 2024 heeft de raad de nieuwe Algemene subsidieverordening vastgesteld. In april 2025 is er door de raad besloten incidenteel middelen beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het vervolgbeleid.

Als gevolg van de recente motie (2026-M04) wordt de implementatie van het nieuwe subsidiebeleid een jaar verschoven. Dit betekent dat alle subsidies zullen eindigen op 31-12-2028. Vanaf 1-1-2029 zal er een nieuw subsidiebeleid in werking treden.

Doelenboom Economie en Werkgelegenheid

Doelenboom

Economie en Werkgelegenheid | 2026

Beoogd Maatschappelijk effect en doelen Economie en werkgelegenheid

Beoogd maatschappelijk effect

Een economische structuur die ondernemerschap, werkgelegenheid, bestaanszekerheid en daarmee de leefbaarheid versterkt.

Doelen

Stimuleren van duurzame werkgelegenheid

In 2026 zetten we verder in op integrale ontwikkeling van een duurzame arbeidsmarkt in Twenterand. Hierbij zoeken we de verbinding met het sociaal domein, waarbij accenten worden gelegd op een inclusieve arbeidsmarkt, arbeidsparticipatie en passend onderwijs. We doen dit ook met andere Twentse partners omdat deze vraagstukken regionale opgaven zijn.

Een stimulerend ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten passend bij de gemeente is gerealiseerd

We werken aan aan innovatief, toekomstgericht ondernemersklimaat voor alle economische entiteiten, zowel commercieel als niet-commercieel, in de gemeente Twenterand. Zo organiseren we ondernemersontbijten, worden ondernemers in het zonnetje gezet, doen we aan kennisuitwisseling en werken we nauw samen met de diverse ondernemersverenigingen. In het kader van ruimtevraag wordt samen met het ruimtelijk domein gezocht naar een goede invulling van bestaande bedrijventerreinen en de - waar al bekende plannen zijn - de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen.

De gemeente werkt ondernemersgericht

De gemeente Twenterand werkt met een bedrijfscontactfunctionaris, die de ondernemers goed weten te vinden bij vragen of suggesties. Daarnaast halen we actief informatie, kennis en ervaringen op bij ondernemers ten behoeve van ruimtelijke- of beleidsontwikkelingen. Ondernemers kunnen ook weer informatie halen uit door de gemeente gedane onderzoeken.

Subdoelen

Een sociaal economisch vitaal platteland

Activiteiten

- Ontwikkelen toekomstvisie- en toekomstperspectief Engbertsdijkvenen

Omschrijving

Het Investeringsprogramma Recreatieve Basisvoorzieningen vormt hierin de eerstvolgende stap. De afronding vraagt nog uitwerking op enkele onderdelen en heeft vertraging opgelopen door personele wisselingen. Samen met de betrokken partners wordt bezien hoe de verdere gebiedsontwikkeling en samenwerking rond Engbertsdijkvenen worden vormgegeven.

- Ervencoaches

Omschrijving

Over de toekomstige financiering van de ervencoaches vindt nog overleg plaats tussen de betrokken partijen.

- Ontwikkelen visie landelijk gebied

Omschrijving

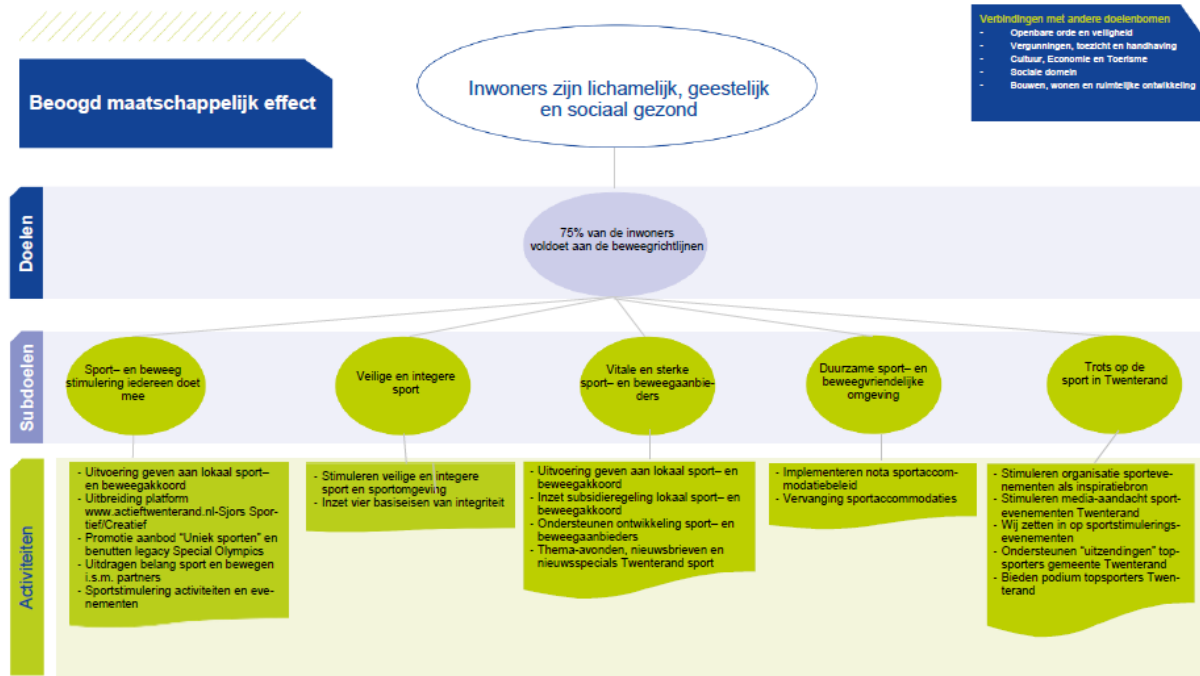
Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen krijgt toenemende maatschappelijke en politieke aandacht. Naar aanleiding van een raadsnotie is hierover op 7 juli een dialoogsessie gehouden met betrokken partijen. Het kabinet heeft in juni de hoofdlijnen van een convenant gewasbescherming gepresenteerd. Dit convenant moet een einde maken aan de lappendeken aan beleid die dreigt te ontstaan doordat gemeenten en provincies allemaal hun eigen regels maken. Ook moet het convenant ervoor zorgen dat in 2040 er geen gevaren voor het milieu en de gezondheid zijn als gevolg van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Na afronding in het najaar van 2026 vormen de gebiedsinventarisaties van de West-Twentse gemeenten inventarisaties een belangrijke basis voor verdere keuzes binnen Twenterand en een gezamenlijke West Twentse visie op het landelijk gebied.

Doelenboom Sport

Doelenboom

Sport | 2026

Beoogd maatschappelijk effect en doelen Sport

Beoogd maatschappelijk effect

Inwoners zijn lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond

Doelen

75% van de inwoners sport en beweegt

Hoe vitaler iemand is, hoe groter de kans dat diegene kan deelnemen in de maatschappij en zelfstandig thuis kan blijven wonen.

De overheid wil dat 75% van de Nederlandse bevolking in 2040 aan de Beweegrichtlijnen voldoet. Dit verkleint de kans op lichamelijke en mentale gezondheidsproblemen. Dat staat in het Nationaal Preventieakkoord. De gemeente Twenterand onderschrijft deze ambitie op weg naar een samenleving waarin minimaal 75% van de Twenteranders uit alle lagen van de bevolking voldoet aan de landelijk vastgestelde beweegrichtlijnen. We zetten hierbij sport in als middel in samenwerking met aanpalende domeinen zoals onderwijs, zorg en welzijn en het overkoepelende plan "Gezond en Actief Leven Aanpak". De onderzoeken naar sport- en beweeggedrag waar we als gemeente Twenterand gebruik van maken worden uitgevoerd door de CBS/RIVM-VWS, GGD, het Kenniscentrum Sport & Bewegen en NOC*NSF.

Deze onderzoeksorganisaties willen we in 2026 betrekken voor het verkrijgen van de actuele inzichten, metingen en cijfers. Deze gebruiken we dan voor evaluatie van de huidige en ontwikkeling van de nieuwe lokale sport en beweegvisie / Sportakkoord Twenterand 2027 - 2030.

Subdoel: Vitale en sterke sport- en beweegaanbieders

Activiteiten

- **Ondersteunen ontwikkeling sport- en beweegaanbieders**

Omschrijving

Project Club Kader Coaching (CKC)

De Combinatiefunctionaris Sport - Welzijn zet middels het project Club Kader Coaching in op de ondersteuning van sportverenigingen bij de begeleiding en ondersteuning van trainers en coaches en de ontwikkeling van kaderbeleid binnen de club. In Twenterand worden momenteel drie sportverenigingen ondersteund. Voor deze ondersteuning leveren zij een financiële bijdrage dit zorgt voor een extra inkomstenpost ter hoogte van in totaal voor 2026 € 4.500,--

Subdoel: Duurzame sport- en beweegvriendelijke omgeving

Activiteiten

- **Vervanging sportaccommodaties**

Omschrijving

Semipermanente sporthal

Met de komst van het nieuwe sportcentrum in Vriezenveen eindigt het gebruik van de semipermanente sporthal medio eind 2028. Aangezien de semipermanente sporthal was voorzien voor de periode 2016 tot en met 2021 betekent dit dat de sporthal nog een aantal jaar door moet voordat deze definitief vervangen is. Mede door de veroudering alsmede prijsontwikkelingen in de markt heeft de Stichting Binnensport Accommodaties Vriezenveen (vrijwilligers) te maken gehad met een stijging van de kosten voor met name energie, onderhoud en schoonmaak in de afgelopen jaren. Het feit dat het bewegingsonderwijs enkele jaren geleden is overgeheveld vanuit de gymzaal aan de Krijgerstraat naar de Semipermanente Sporthal kent als keerzijde dat dit ook meerkosten met zich meebrengt in energie, onderhoud en schoonmaak. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met de stichting. Overname door de gemeente is onderzocht, maar blijkt een fors duurdere optie. Dit maakt dat er voor de resterende looptijd van het gebruik van de semipermanente sporthal een tijdelijke budgetverruiming nodig is voor de exploitatie door de stichting voor de periode 2026 tot en met 2028 van € 10.000,- per jaar.

- **Ontwikkeling 2 van de 4 inclusieve speeltuinen**

Omschrijving

Inclusieve speeltuinen

Het project inclusieve speeltuinen is vertraagd door verschillende omstandigheden. Er is uitvoerig onderzocht of de oorspronkelijk beoogde locaties voor Vroomshoop en Den Ham doorgang kunnen vinden. Dit is tot op heden nog onzeker. Ook is onzeker of de beschikbare financiële middelen voldoende zullen zijn om kwalitatieve inclusieve speeltuinen te realiseren met bijbehorende infrastructuur en andere noodzakelijke faciliteiten. Het onderzoek naar deze onzekerheden loopt nog.

Verklaring verschillen Economie en vrijetijdsbesteding

Verklaring verschillen Economie en vrijetijdsbesteding

Programma Economie en vrije tijdsbesteding

Lasten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	V	-2.200
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0
Doelenboom Sport	N	126.240
	N	<u>124.040</u>

Baten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	N	23.000
Doelenboom Economie en werkgelegenheid		0
Doelenboom Sport	N	3.000
		<u>26.000</u>

Totaal programma Economie en vrije tijdsbesteding N 150.040

Toelichting bedragen programma Economie en vrije tijdsbesteding

Cultuur en Recreatie en Toerisme (lasten)

Door nieuwe aanbesteding van de verzekeringen is er overall een voordeel van € 68.000 in 2026 op verzekeringen. De verdeling over de doelenbomen in de begroting is bijgewerkt. Het meerjarig voordeel is reeds in de UPN 2027 verwerkt.	V	-2.200
	V	<u>-2.200</u>

Cultuur en Recreatie en Toerisme (baten)

I.v.m. achterstallig onderhoud op de Klaampe en het feit dat de verduurzamingsmaatregelen nog niet gereed zijn, is de huurprijs de laatste jaren niet geïndexeerd. De inkomsten blijven dus structureel achter bij de raming.	N	23.000
	N	<u>23.000</u>

Sport (lasten)

Op sportpark 't Midden en Twistveen zijn de onderhoudskosten van kunstgras hoger dan geraamd. Er is gekozen voor de aanleg van kunstgras met kurk i.p.v. met rubber. Dit is milieuvriendelijker, maar wel duurder in onderhoud (€ 4.000 per veld).	N	16.000
Het algemeen onderhoud van het zwembad in Vriezenveen is hoger dan geraamd. Er zijn meer werkzaamheden uitbesteed aan Hellebrekers i.v.m. ziekte van een collega.	N	42.000
Het algemeen onderhoud van zwembad de Zandstuve is hoger dan geraamd. Er zijn meer werkzaamheden uitbesteed i.v.m. ziekte van een technische collega.	N	15.000
In sporthal Weemelanden is afgeschreven materiaal vervangen, waardoor er een kleine overschrijding plaats vindt	N	5.000
I.v.m. verlenging gebruik semi permanente hal wordt de bijdrage aan de stichting hoger	N	10.000
De nieuwe aanbesteding schoonmaak valt hoger uit. Dit nadeel is ook reeds meegenomen in de UPN 2027.		45.000
Onderhoud inclusieve speeltuinen kan in 2026 naar € 0 (ze zijn nog niet aangelegd)	V	-10.260
Door nieuwe aanbesteding van de verzekeringen is er overall een voordeel van € 68.000 in 2026 op verzekeringen. De verdeling over de doelenbomen in de begroting is bijgewerkt. Het meerjarig voordeel is reeds in de UPN 2027 verwerkt.	N	3.500
	N	<u>126.240</u>

Sport (baten)

Gewoon Bijzonder Twenterand is geen huurder meer van de horeca van het zwembad, hierdoor zijn de inkomsten lager.	N	7.500
Extra inkomsten van clubkader coaching	V	-4.500
	N	<u>3.000</u>

Bedrijfsvoering

Inleiding Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering gaat over de werking van onze gemeente, toegelicht op drie gebieden.

- Onze dienstverlening aan inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties.
- Onze bedrijfsvoering: het verzorgen van randvoorwaardelijke zaken, van informatie en van advies.
- En onze griffie die de raad ondersteunt en adviseert ten behoeve van een hoogwaardige kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming.

Bij deze Berap lichten we de stand van zaken van een paar punten toe: Woo, archief op orde, E-Depot, Datagedreven werken en participatie.

Wet Open Overheid (Woo)

Woo in relatie tot archief

De Woo geldt vanaf 1 mei 2022. Vanaf 1 november 2024 geldt er een actieve openbaarmakingsplicht voor 5 informatiebronnen. Hier voldoet de gemeente aan. De volgende invoerfase van informatiebronnen waarvoor de actieve openbaarmakingsplicht gaat gelden is door het Rijk uitgesteld. Naar verwachting volgt die invoerfase eind 2026. Als gemeente hebben we besloten om het Rijk te volgen in de verplichting(en) bij actieve openbaarmaking. Dit betekent dat het jaarbudget 2026 naar verwachting niet geheel gebruikt gaat worden. Het uitstel maakt een financiële doorkijk naar 2027 lastig, omdat het Rijk niets gemeld heeft over het tempo dat gevolgd zal worden.

Het aantal Woo-verzoeken (passieve openbaarmaking) stijgt nog steeds. In 2022 waren het er 4. In 2023 en 2024 steeg dit aantal naar 29 en 31. In 2025 hebben we 44 verzoeken behandeld en de stand van zaken in 2026 is dat we 17 verzoeken hebben ontvangen. Daarnaast kan de gemeente onvoldoende beroep doen op de Archiefwet vanwege achterstand in de archivering.

Informatisering en automatisering

E-depot

De pilot is niet gestart per 1 januari 2025, maar in het derde kwartaal van 2025. Als gevolg hiervan verschuift de uitvoering en lopen de activiteiten door in 2026 en 2027. Dit leidt ertoe dat een deel van het beschikbare budget in 2026 niet volledig tot besteding komt, terwijl deze middelen wel benodigd zijn voor de voortzetting van het project in 2027.

Voorgesteld wordt om de niet-bestede middelen door te schuiven naar 2027, zodat deze beschikbaar blijven voor het oorspronkelijke doel en niet vrijvallen in het jaarresultaat. Dit zal in de slotrapportage 2026 worden verwerkt.

Data gedreven werken

Dit traject is later in 2025 gestart dan oorspronkelijk voorzien, waardoor de uitvoering doorloopt in 2026 en 2027 en deels 2028. Dit leidt ertoe dat een deel van het beschikbare budget in 2026 niet volledig tot besteding komt, terwijl deze middelen wel benodigd zijn voor de voortzetting van het project in 2027.

Voorgesteld wordt om deze middelen door te schuiven naar 2027 en 2028, in lijn met het aangepaste tijdspad. Voor de termijn van 3 jaren is er elk jaar een bedrag van 100.000 euro beschikbaar gesteld. Dit traject loopt dan door tot medio 2028. Dit zal in de slotrapportage 2026 worden verwerkt.

Archief op orde

In 2026 is naar aanleiding van de motie Archief op orde een businesscase opgesteld voor het uitbesteden van het archiefbeheer. De gemeenteraad heeft hierover op 30 juni 2026 een positief besluit genomen. Aansluitend kunnen de voorbereidingen starten om de archieven toegankelijk te maken, zoals het inventariseren en gereedmaken voor overbrenging en openbaarmaking. Daarnaast is gestart met de uitvoering van acties uit het meerjarenplan Archief op orde 2026-2028. Een eerste concernbreed overzicht van de informatiehuishouding is op hoofdlijnen gerealiseerd, met inzicht in waar informatie binnen de organisatie wordt opgeslagen. Via periodieke kwaliteitscontroles is meer zicht verkregen op de kwaliteit van registratie en archivering. Ter borging en verdere verbetering is een kwaliteitssysteem ingericht en zijn inmiddels twee interne audits uitgevoerd. Hiermee worden concrete stappen gezet richting het voldoen aan wet- en regelgeving en het duurzaam op orde brengen van de informatiehuishouding.

Inwonersparticipatie

Inwonersparticipatie

De raad heeft op 30 juni jl. besloten de mogelijkheden tot inwonersparticipatie in onze gemeente beter te borgen en integraal te versterken. Dit als noodzakelijke basis voor het tijdig en kwalitatief opstellen van de participatieverordening conform de Wet versterking participatie per 1 januari 2027. De raad heeft daarbij besloten de volgende middelen per direct beschikbaar te stellen:

- 2026: Incidenteel € 36.200 voor de inhuur van een kwartiermaker voor het opstellen van de bredere participatieverordening en dit te dekken uit de reserve personeel.
- 2026: De structurele lasten voor de werving en aanstelling van de participatieadviseur in de laatste maanden van 2026 van € 32.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken uit de reserve personeel.
- 2027: Het incidentele implementatiebudget van € 100.000 in 2027 beschikbaar te stellen voor de uitvoering en borging van variant 3 en dit te dekken uit de algemene reserve.
- 2027 e.v.: De structurele lasten vanaf 2027 € 95.300 te verwerken in de begroting 2027.

Algemene uitkering

De meicirculaire 2026 leidt voor Twenterand tot een nadeel van € 683.000 in 2026. Dit effect wordt voornamelijk veroorzaakt door de afrekening met het btw-compensatiefonds en door diverse hoeveelheidsverschillen bij de verdeelmaatstaven van het gemeentefonds. Daar staat een klein positief effect tegenover als gevolg van een hogere accresraming.

De nieuwe accresraming uit de meicirculaire heeft voor Twenterand voor 2026 een positief effect van ruim € 150.000. Het accres is de jaarlijkse groei of krimp van het gemeentefonds en wordt gebaseerd op de ontwikkeling van het nominale bruto binnenlands product (bbp).

Daarnaast vindt in de meicirculaire 2026 de definitieve afrekening met het btw-compensatiefonds (BCF) over 2025 plaats. Omdat gemeenten landelijk meer btw hebben gedeclareerd bij dit fonds dan eerder werd verwacht, is de definitieve vrijval uit dit fonds lager dan het voorschot dat al in 2025 is uitgekeerd. Hierdoor wordt in 2026 incidenteel een bedrag aan het gemeentefonds onttrokken. Voor Twenterand resulteert dit in een eenmalig nadeel van € 361.000.

Het grootste negatieve effect wordt veroorzaakt door de hoeveelheidsverschillen bij de berekening van de algemene uitkering. Deze leiden per saldo tot een nadeel van € 899.000. Dit komt doordat zowel de aantallen van enkele verdeelmaatstaven als de bedragen per maatstaf zijn aangepast. Met name de maatstaf 'huishoudens met een laag inkomen met drempel' heeft een aanzienlijk nadelig effect. Op basis van definitieve gegevens van het CBS zijn de aantallen voor Twenterand lager vastgesteld dan de eerder gehanteerde voorlopige cijfers. Omdat deze maatstaf zwaar meeweegt in de verdeling van het gemeentefonds, heeft deze correctie een aanzienlijk negatief effect op de algemene uitkering.

Verklaring verschillen Bedrijfsvoering

Verklaring verschillen Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering		
<i>Lasten</i>		
Dienstverlening	V	0
Bedrijfsvoering	N	949.800
- stijging lasten 2025	N	949.800
<i>Baten</i>		
Dienstverlening		0
Bedrijfsvoering	V	-686.000
	V	-686.000
Totaal bedrijfsvoering N		263.800

Toelichting bedragen Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering (lasten)

Taakmutatie indexatie demografie WMO gaat naar programma sociaal domein. Is dus een voordeel op bedrijfsvoering, maar een nadeel op programma sociaal domein.	V	-132.000
Nadeel op DU uitkeringen: gevolgen meicirculaire conform raadsbrief. Dit betreft m.n. de CDOKE middelen. Deze uitkering wordt in 2026 en 2027 via de algemene uitkering ontvangen, hier staan echter uitgaven tegenover van hetzelfde bedrag. Een klein deel van de DU uitkeringen (€ 90.000) valt vrij in de algemene middelen. Per saldo laat de algemene uitkering een nadeel zien van € 593.000. In de brief meicirculaire stond een nadeel van € 683.000, het verschil is de vrijval in de algemene middelen van € 90.000.	N	1.202.336
Salarissen: RVU is niet geraamd. Tot 25-11-2027 valt hier 1 persoon onder, wat een nadeel van € 25.000 oplevert. Het salaris van het personeel is 0,5% hoger geraamd dan dat de CAO achteraf bleek te zijn. Dit levert een begrotingsvoordeel op van € 127.900	V	-102.900
Kosten uitbesteden salarisadministratie aan Wierden zijn hoger dan geraamd (€ 15.000) en ook de arbokosten zijn door een nieuw contract hoger dan geraamd € 35.000).	N	50.000
Personele kosten, zoals 'fruit op je werk', CAT/BHV trainingen, bijdragen AenOfonds, Twentse kracht e.d. en juridische kosten en mediation zitten te laag in de begroting.	N	62.000
Op overige financiële middelen zijn de belastingen van gemeentelijke gebouwen te hoog geraamd. Er is onroerend goed afgestoten of gesloopt (voordeel € 30.000). Er zijn extra kosten gemaakt voor de verbouw van de Beatrixlaan. Dit is een eenmalig nadeel van € 22.000. Daarnaast worden op dit product ook structurele kosten, zoals de waarderingkamer, Caraad en Gemeentekas geboekt die niet geraamd zijn (nadeel € 15.000). Inzake het strategisch Vastgoedbeleid is in 2025 een bedrag beschikbaar gesteld, dit is echter per abuis niet overgeheveld naar 2026, terwijl de slotfactuur nog komt (nadeel € 29.000).	N	36.000
Op het product algemene baten en lasten is nog een begrotingssaldo begroot. Deze wordt op € 0 gesteld.	V	-46.536
Er heeft een positieve afrekening 2025 van GBTwente plaats gevonden. Die is geboekt in 2026, wat een voordeel oplevert.	V	-130.000
Op het product bestuurlijke samenwerking zit een te lage raming voor de bijdrage aan de VNG (contributie en bijdragen fonds GCU). Op kosten Samen Twente zat een voordeel op dit product van € 39.000. De kosten Samen Twente zijn middels budgettair neutrale wijziging herverdeeld, het voordeel voor 2026 (per saldo € 51.000) is binnen programma sociaal verantwoord (daar zitten de grootste kostenposten).	N	49.000
Lagere telefoniekosten door lagere tarieven voor mobiele telefonie + kpn GemNet abb opgezegd doordat alle verbindingen nu via GGI-netwerk kunnen lopen. Deze is ook structureel verwerkt in de UPN 2027.	V	-30.000
Door nieuwe aanbesteding van de verzekeringen is er over all een voordeel van € 68.000 in 2026 op verzekeringen. De verdeling over de doelenbomen in de begroting zijn bijgewerkt. Het meerjarig voordeel is reeds in de UPN 2027 verwerkt.	V	-8.100
	N	949.800

Bedrijfsvoering (baten)

Algemene uitkering laat per saldo een nadeel zien. Dit komt m.n. door BCF en door hoeveelheidsverschillen. Aan de inkomstenkant zit nog een voordeel door de CDOKE middelen die in de algemene uitkering worden ontvangen. Dit is echter een DU uitkering die dus ook als uitgave geraamd moet worden (zie bedrijfsvoering lasten).	V	-609.000
Het product overige financiële middelen laat een voordeel en een nadeel zien. De gemeentelijke woning aan de Julianastraat wordt gesloopt waardoor er geen huurinkomsten meer binnen komen (nadeel € 6.000). Opbrengst Zandwinning is in 2026 € 83.000 hoger dan geraamd. Structureel nemen we hiervoor een extra inkomst mee van € 35.000 in 2027 en verder.	V	-77.000
	V	-686.000

Projecten

Project herinrichting gemeentehuis

De eindoplevering van het vernieuwde gemeentehuis staat gepland voor september 2026. Een te markeren moment is dat we met de bibliotheek Twenterand een overeenkomst hebben ondertekend over huisvesting vanaf 1 januari 2027 in ons gemeentehuis.

Sportcomplex Het Midden

In januari heeft de raad middelen beschikbaar gesteld voor het sportcomplex Het Midden, het voorontwerp is inmiddels gereed en in september wordt het definitieve ontwerp opgeleverd.

Grondbedrijf

Grondbedrijf

In Zuidmaten Oost zijn vorig jaar de laatste kavels van fase 3 en 4 in de verkoop gezet. Deze zijn op dat moment allemaal in optie gegeven, wat liet zien dat er grote vraag bleef naar woningen in Den Ham. Momenteel zijn de eerste kavels ook definitief verkocht. Ook op bedrijventerrein Oosterweilanden en Almeloesweg Oost in Vriezenveen zijn enkele kavels verkocht. Het verkochte kavel op Almeloesweg Oost was het laatst beschikbare kavel op dit terrein, waardoor kan worden gewerkt naar afsluiting van de grondexploitatie.

Voor Vjenne Zuid is het gelukt om de gronden die nodig zijn voor de 1e fase minnelijk te verwerven. Hierdoor is er regie op de ontwikkeling van deze fase, waar er wordt gewerkt naar het definitief maken van een stedenbouwkundig plan. Hiervoor is met verschillende bewonersavonden input opgehaald bij omwonenden. Ook bij Wonen in het groen loopt het project goed door volgens de planning. Er zijn vanuit de provincie nog financiële middelen verworven voor het schrijven van een participatieplan voor de deelprojecten in dit gebied en de engineering van de randweg, waar voor deze specifieke opdrachten extra inzet kan worden ingehuurd.

Het project Bijzonder wonen is tijdelijk stopgezet als een gevolg van de regelgeving over spuitzonering. De afstand tussen landbouwgrond waar gespoten wordt en woningbouw moet een minimale afstand van 50 meter bedragen, wat de ontwikkeling van deze specifieke locatie bemoeilijkt. Er zal nu verder onderzocht worden hoe deze bijzondere woonvormen wel een plek kunnen krijgen en gerealiseerd kunnen worden.

Voor de locatie rondom de Kennedyschool in Vroomshoop wordt gewerkt aan de uitwerking van de moties die hier voor zijn ingediend door de gemeenteraad. Voor de daadwerkelijke realisatie van deze locatie is nog geen budget vrijgemaakt. Er zal daarom worden gewerkt aan een voorstel waar ook aandacht zal zijn voor de financiële haalbaarheid van de ontwikkeling van dit gebied.

Financiële positie en ontwikkeling

Financiële positie en ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat het financiële rapportagedeelte van deze berap. Onderstaand worden de afwijkingen per programma aangegeven, alsmede de uitkomsten hiervan voor de resultaatbestemming. Tot slot wordt een toelichting gegeven, waarin per programma de verschillende mutaties nader worden verklaard.

Overzichten baten en lasten per programma

	Lasten	Baten
Programma Sociaal Domein		
<i>Mutaties Berap 2026:</i>	4.708.122	-7.004.076
Programma Ruimte		
<i>Mutaties Berap 2026:</i>	1.806.794	588.530
Programma Economie en vrije tijdsbesteding		
<i>Mutaties Berap 2026:</i>	-382.012	-80.473
Bedrijfsvoering		
<i>Mutaties Berap 2026:</i>	792.130	-959.500
Totaal	6.925.034	-7.455.519
Resultaat voor bestemming		-530.485

Resultaatbestemming

	Storting	Onttrekking
<i>Mutaties Berap 2026</i>	28.377.141	-27.175.413
Begroting 2026 geactualiseerd n.a.v. Berap 2026	28.377.141	-27.175.413

Resultaat voor bestemming	V	-530.485
Berap: mutaties reserves	N	1.201.728
Resultaat na bestemming	N	671.243

INVESTERINGEN

	Krediet
Aankoop 4 chalets t.b.v. opvang ontheemden Oekraïne	880.000
Rijksbijdrage Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïne	-880.000
Netto investering	0

Resultaatbestemming

Het inzichtelijk maken van deze regelgeving voor wat betreft de resultaatbestemming is door ons opgenomen onder het financiële overzicht "baten en lasten per programma". Zoals uit het betreffende overzicht blijkt, sluit de begroting 2026 (geschoond van stortingen in en onttrekkingen aan reserves) na deze berap € 671.243 nadeliger.

Toelichting overzicht 'baten en lasten per programma'

Berekening:

Berekening:

- stijging lasten 2026	N	6.925.034
- stijging baten 2026	V	-7.455.519
- resultaat voor bestemming	V	-530.485

Budgettaire ontwikkelingen

De Berap van 2026 betreft de periode tot 1 augustus 2026, en neemt de verschillen en ontwikkelingen mee, welke door de afdelingen zijn opgemerkt. Een aantal verschillen resulteert in mee- en tegenvallers. Deze worden onderstaand genoemd.

Programma 1 Sociaal Domein

Lasten

Doelenboom Sociale zaken	N	1.302.372
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	-210.787
Doelenboom Gezondheid en preventie	V	-127.577
Doelenboom Onderwijs	V	-97.799
Doelenboom Jeugd	N	276.760
	N	1.142.969

Baten

Doelenboom Sociale zaken	V	-825.490
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	-211.000
Doelenboom Gezondheid en preventie	V	0
Doelenboom Onderwijs	N	80.816
Doelenboom Jeugd	V	0
	V	-955.674

Totaal Programma Sociaal Domein N **187.295**

Programma 2 Ruimte

Lasten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid	N	2.408
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	12.700
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	N	35.000
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	N	20.000
	N	70.108

Baten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid	V	0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	V	0
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	V	0
Doelenboom Bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en VTH	V	0
	V	0

Totaal Programma Ruimte N **70.108**

Programma 3 Economie en vrije tijdsbesteding

Lasten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	V	-2.200
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	V	0
Doelenboom Sport	N	126.240
	N	124.040

Baten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	N	23.000
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	V	0
Doelenboom Sport	N	3.000
	N	26.000

Berekening:

Totaal Programma Economie en vrije tijdsbesteding N **150.040**

Bedrijfsvoering

Lasten

Dienstverlening	V	0
Bedrijfsvoering	N	949.800
	N	949.800

Baten

Dienstverlening	V	0
Bedrijfsvoering	V	-686.000
	V	-686.000

Totaal bedrijfsvoering N **263.800**

Resultaatbestemming

Storting reserve	28.377.141
Onttrekking reserve	-27.175.413
	1.201.728

Berap 2026

Programma Sociaal Domein	N	187.295
Programma Ruimte	N	70.108
Programma Economie en vrije tijdsbesteding	N	150.040
Bedrijfsvoering	N	263.800
Totaal nadeel Berap 2026	N	671.243

Budgettair neutrale ontwikkelingen

Budgettair neutrale ontwikkelingen

Net als voorgaand jaar worden in deze bestuursrapportage ook wijzigingen voorgesteld die geen financieel effect hebben (budgettair neutraal). Hierbij valt te denken aan de verwerking van de specifieke rijksbijdrage voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Voorheen werden deze bedragen toegelicht bij de jaarrekening. Vanwege de rechtmatigheidsverantwoording (begrotingscriterium) worden deze nu administratief begroot op zowel de inkomstenkant als uitgavenkant.

Berekening:

- stijging lasten 2026	N	4.638.117
- stijging baten 2026	V	-5.839.845
- resultaat voor bestemming	V	-1.201.728
- verrekening met reserve	N	1.201.728
- resultaat na bestemming		0

Budgettaire neutrale ontwikkelingen

Onderstaande verschillen hebben geen financieel effect, maar zorgen wel voor een uitzetting van de begroting aan zowel de baten als de lasten kant.

Programma 1 Sociaal Domein

Lasten

Doelenboom Sociale zaken	N	3.637.130
--------------------------	---	-----------

Budgettair neutrale ontwikkelingen

Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	-115.727
Doelenboom Gezondheid en preventie	N	204.865
Doelenboom Onderwijs	V	-48.775
Doelenboom Jeugd	V	-112.340
Totaal lasten	N	3.565.153

Baten

Doelenboom Sociale zaken	V	-6.013.741
Doelenboom Maatschappelijke ondersteuning	V	0
Doelenboom Gezondheid en preventie	V	-77.186
Doelenboom Onderwijs	N	42.525
Doelenboom Jeugd	V	0
Totaal baten	V	-6.048.402

Totaal Programma Sociaal Domein **V -2.483.249**
 waarvan verrekening met reserve **N 1.783.330**

Programma 2 Ruimte

Lasten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid	N	7.609
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	N	1.200.214
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	N	530.584
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	N	-1.721
Totaal lasten	N	1.736.686

Baten

Doelenboom Openbare orde en veiligheid	V	0
Doelenboom Openbare ruimte en verkeer	V	0
Doelenboom Duurzaamheid, Milieu en VTH	N	568.530
Doelenboom Bouwen, wonen en ruimtelijke ontwikkeling en VTH	N	20.000
Totaal baten	N	588.530

Totaal Programma Ruimte **N 2.325.216**
 waarvan verrekening met reserve **V -696.608**

Programma 3 Economie en vrije tijdsbesteding

Lasten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	V	-446.012
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	N	15.000
Doelenboom Sport	V	-75.040
Totaal lasten	V	-506.052

Baten

Doelenboom Cultuur en Recreatie en Toerisme	V	-106.473
Doelenboom Economie en werkgelegenheid	V	0
Doelenboom Sport	V	0
Totaal baten	V	-106.473

Totaal Programma Economie en vrije tijdsbesteding **V -612.525**
 waarvan verrekening met reserve **N 598.040**

Bedrijfsvoering

Lasten

Dienstverlening	N	50.000
Bedrijfsvoering	V	-207.670
Totaal lasten	V	-157.670

Baten

Budgettair neutrale ontwikkelingen

Dienstverlening	V	-50.000
Bedrijfsvoering	V	-223.500
Totaal baten	V	-273.500

Totaal bedrijfsvoering V	-431.170
waarvan verrekening met reserve V	-483.034

De budgettair neutrale ontwikkelingen betreffen de volgende zaken:

Mutatie reserves:

* Voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne ontvangen we van het rijk een normvergoeding van € 5,4 miljoen. Hiertegenover verwachten we lasten van € 3,9 miljoen (waaronder de aanschaf van 4 chalets voor € 880.000 welke ineens worden afgeschreven ten laste van de normvergoeding). Het verschil van € 1,5 miljoen wordt gestort in de Algemene Risico Reserve.

* Voor de partiële uittreding uit de Gemeenschappelijke Regeling Stadsbank Oost Nederland betalen we een vergoeding van €78.000 welke ten laste van de reserve beleidsontwikkelingen wordt gebracht.

* Voor het budget innovatiefonds valt een bedrag van € 30.000 vrij dat wordt verrekend met de Algemene Risico Reserve.

* In de septembercirculaire 2025 hebben we € 36.000 ontvangen voor de spreidingswet. Dit is in 2025 in het jaarrekeningresultaat gevallen en in de Algemene Risico Reserve gestort. Echter deze middelen zullen in 2026 worden aangewend voor personele kosten en dan weer worden verrekend met de Algemene Risico Reserve.

* De nieuwe nota reserves en voorzieningen 2025 heeft geleid tot een aantal nieuwe bestemmingsreserves, het samenvoegen en opheffen van een aantal bestemmingsreserves. In dit kader vindt een budgettair neutrale overboeking plaats tussen reserves van ruim € 26 miljoen.

* Meerjarig onderhoud: dit wordt gedekt door de reserve groot onderhoud gebouwen. Het gaat om een bedrag van bijna €1,1 miljoen en gaat over alle programma's heen.

* Er wordt voor ruim € 300.000 personele inzet gedekt uit de reserve personeel en reserve beleidsontwikkeling.

* Bij de slotrapportage 2025 is door de raad besloten om voor € 1,4 miljoen aan budgetten over te hevelen naar 2026 (met dekking uit reserves). Het gaat hierbij o.a. om aanpak Hammerflir, onderhoud Noorderweg en meerjarig onderhoud sportpark Twistveen. De uitwerking wordt nu via de berap geformaliseerd.

* Het budget van € 400.000 voor inclusieve speeltuinen wordt verlaagd en gestort in een reserve dekking kapitaallasten waarmee de kapitaallasten van de investering kunnen worden gedekt.

* Voor de begeleiding van de inventarisatie van de bezuinigingsmaatregelen (strategische gemeente) door bureau Berenschot wordt € 100.000 ten laste van de Algemene Risico Reserve gebracht.

* Door de aankoop van 4 chalets vervalt de huurverplichting voor een half jaar in 2026 van € 100.000, hiermee wordt de onttrekking uit de reserve beleidsontwikkelingen verlaagd.

Overige mutaties:

* De detachering van ambtelijk medewerkers van Twenterand aan Ontplooi leidt naast loonkosten tot een detacheringsofbrengst van € 325.000.

* De loonkosten van SW-medewerkers zijn voor € 499.000 van SW Lokaal naar SW Groen gemuteerd op basis van daadwerkelijke verloning.

* De taakmutatie 'gemeenten dienstverlening aanpak armoede en schulden' wordt voor € 26.000 ingezet voor licenties meldpunt geldzorgen.

* De doeleutkeringen CDOKE 2026 van € 1,1 miljoen, Wet kwaliteitsborging bouw van € 18.000, Versterking omgevingsveiligheidsdiensten van € 8.000, Alleenverdienersproblematiek van € 72.000, Armoedebestrijding kinderen van € 6.000 en Openbare bibliotheken van € 70.000 worden functioneel geraamd binnen het programma Ruimte, Sociaal domein en Economie en vrijetijdsbesteding.

* Lagere legesinkomsten omgevingswet van € 20.000 worden ten laste van budget omgevingswet gebracht.

* De baten en lasten van camping Hammerhorst van € 106.000 worden budgettair neutraal geraamd.

* Het budget voor de centrummanager van € 85.000 wordt verplaatst van programma economie naar bedrijfsvoering.

* De baten en lasten welke verband houden met de specifieke uitkeringen kinderopvangtoeslagaffaire van € 15.000, inburgering van € 200.000 en transformatie mentaal en gezond Twente van € 77.000 worden budgettair neutraal geraamd.

* De inhuur van de projectleider applicaties sociaal domein van € 44.000 naar bedrijfsvoering.